

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Činnost insolvenčního správce se zaměřením na daňové povinnosti

Zpracoval: Václav Polomis

Plzeň, 2018

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: Činnost insolvenčního správce se zaměřením na daňové povinnosti zpracoval samostatně. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použil k sepsání této práce byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury.“

Plzeň, březen 2018

Václav Polomis

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat JUDr. et Mgr. Silvii Anderlové, vedoucí této práce, za cenné rady, připomínky a vstřícný přístup, kterým přispěla k vypracování této diplomové práce. Taktéž bych chtěl poděkovat všem svým blízkým, kteří mi byli velkou oporou při zpracování této práce.

Obsah

Úvod.....	8
1. Insolvenční řízení.....	10
1.1. Historický vývoj insolvenčního řízení na území českého státu.....	10
1.2. Insolvenční zákon.....	12
1.3. Procesní subjekty.....	13
1.3.1. Insolvenční soud.....	13
1.3.2. Dlužník.....	14
1.3.3. Věřitelské orgány.....	15
1.4. Úpadek dlužníka.....	17
1.5. Průběh insolvenčního řízení.....	19
1.5.1. Zahájení insolvenčního řízení.....	19
1.5.2. Zjišťovací fáze	22
1.5.3. Rozhodnutí o úpadku.....	23
1.6. Způsoby řešení úpadku.....	23
1.6.1. Moratorium	24
1.6.2. Oddlužení.....	25
1.6.3. Konkurs.....	28
1.6.4. Reorganizace.....	32
1.6.5. Nepatrný konkurs.....	36
1.6.6. Úpadek finančních institucí.....	36
2. Insolvenční správce.....	37
2.1. Obecné a kvalifikační předpoklady.....	39
2.2. Zvláštní druhy insolvenčních správců.....	40
2.2.1. Zástupce insolvenčního správce.....	40
2.2.2. Zvláštní insolvenční správce.....	41
2.2.3. Předběžný insolvenční správce.....	42
2.2.4. Oddělený insolvenční správce.....	42
2.2.5. Hostující insolvenční správce.....	43
3. Činnost insolvenčního správce.....	44
3.1. Přezkoumání přihlášených pohledávek.....	44
3.2. Soupis majetkové podstaty.....	47
3.3. Uspokojování pohledávek se zvláštním režimem	48
3.3.1. Zajištěná pohledávka.....	49

3.3.2. Pohledávka za majetkovou podstatou.....	50
3.3.3. Pohledávka postavená na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou	50
3.4. Přezkumné jednání.....	51
3.5. Incidenční spory.....	52
3.6. Rozporování neplatných a neúčinných právních úkonů.....	53
4. Daňové povinnosti insolvenčního správce.....	54
4.1. Vztah insolvenčního a daňového řízení.....	55
4.2. Dispoziční oprávnění v insolvenčním řízení a jeho vztah k plnění daňových povinností.....	56
4.2.1. Osoba s dispozičním oprávněním – dlužník.....	56
4.2.2. Osoba s dispozičním oprávněním – insolvenční správce.....	57
4.3. Plnění daňových povinností v insolvenčním řízení.....	58
4.3.1. Daň z příjmů právnických osob.....	58
4.3.2. Daň z příjmů fyzických osob.....	60
4.3.3. Daň z přidané hodnoty.....	62
4.3.4. Daň silniční.....	64
4.3.5. Daň z nemovitých věcí.....	65
4.3.6. Daň z nabytí nemovitých věcí.....	66
4.3.7. Spotřební daň.....	67
Závěr.....	69
Resumé.....	71
Seznam použitých pramenů a literatury.....	72
Odborné knihy, monografie.....	72
Odborné články	73
Právní předpisy	73
Judikatura.....	74
Seznam internetových zdrojů.....	75
Seznam použitých obrázků.....	75
Seznam použitých tabulek.....	75
Přílohy.....	75

Úvod

Již před studiem na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni jsem často slýchal z médií a tisku zprávy o osobních bankrotech a oddlužení. Možnost prominutí dluhu mě vždy fascinovala, avšak v negativním slova smyslu. Nemohl jsem pochopit skutečnost, kdy si určitá osoba svým vlastním jednáním vytvoří dluh a soud ji od tohoto dluhu při splnění určitých podmínek zcela osvobodí. Tento proces mi přišel zcela proti rozumu a zdravé mysli. Během studia jsem měl možnost nastoupit na pozici právního asistenta insolvenčního správce a lépe tak porozumět odvětví insolvenčního práva. Insolvenční právo mě natolik oslovilo, že jsem začal hlouběji zkoumat informace o způsobech řešení jednotlivých typů úpadků. Postupně jsem zjišťoval, jakým způsobem funguje insolvenční soud a jaké procesní povinnosti musí dlužník splnit, aby splnil podmínky oddlužení. Najednou mi insolvenční řízení začalo dávat smysl a pro tuto část práva jsem se absolutně nadchl. Insolvenční právo je v současnosti ta část práva, která mě zajímá, a jednou bych se této oblasti rád věnoval i ve svém budoucím profesním životě. Touto prací bych chtěl objasnit především povinnosti, které musí insolvenční správce plnit vůči správci daně, neboť z praxe vím, že insolvenční správce neřeší pouze oddlužení fyzických osob, kdy mají dispoziční oprávnění ke svému majetku dlužníci, ale často je ustanoven dlužníkovi, jehož úpadek je řešen například konkursem a vznikají mu tak vůči správci daně povinnosti, které když řádně neplní, tak mu za to hrozí postih.

Tato práce se tedy věnuje především osobě insolvenčního správce. Konkrétně popisuje jeho činnosti, komu je odpovědný a jaké jsou předpoklady k výkonu jeho funkce. Zejména je tato práce zaměřena na daňové povinnosti insolvenčního správce a na to, kdy musí plnit povinnosti vůči správci daně a dále jakými lhůtami je vázán při plnění těchto povinností.

Diplomová práce je rozdělena celkem do čtyř kapitol, jejichž přehled naleznete v obsahu práce. Kapitoly jsou řazeny tak, aby se čtenář seznámil nejdříve se samotným insolvenčním řízením, pochopil podstatu úpadku a poté byl schopný pochopit smysl činnosti insolvenčního správce.

První kapitola se věnuje samotnému insolvenčnímu řízení, popisuje historický vývoj, dále upravuje postavení procesních subjektů a popisuje

jednotlivé způsoby úpadku dlužníka.

Druhá kapitola přiblíží čtenáři, jaké předpoklady musí insolvenční správce pro výkon činnosti splňovat, a rozlišuje jednotlivé druhy insolvenčních správců dle jejich procesního postavení.

Ve třetí kapitole bude čtenář seznámen s činností insolvenčního správce, jaká práva a povinnosti má v insolvenčním řízení, komu je odpovědný a jaké postihy mu hrozí při neplnění povinností.

Stěžejní částí je kapitola čtvrtá, která se věnuje specifickým povinnostem insolvenčního správce vůči správci daně, rozlišuje lhůty pro podání daňových tvrzení a upravuje podmínky pro jejich podávání. Dále kapitola čtvrtá rozvádí jednotlivá daňová řízení pro jednotlivé typy daní.

Tato diplomová práce byla zpracována dle právního stavu platného ke dni 28.3.2018. Při jejím zpracování bylo využito metod právního rozboru, aby tak složitější instituty byly rozčleněny na jednodušší a byly tak pro čtenáře pochopitelnější. Pomocně byly využity metody gramatické, historická a srovnávací. Z vědeckých metod byla využita metoda analýzy a syntézy.

1. Insolvenční řízení

Za důležitou část této práce lze zcela jistě označit část úvodní, a to z důvodu uvedení do problematiky insolvenčního řízení a také z důvodu poznání historického kontextu při vývoji insolvenčního řízení až do právní úpravy platné ke dni 28.3.2018.

1.1. Historický vývoj insolvenčního řízení na území českého státu

Ze společenských důvodů a hospodářských problémů na přelomu 16. a 17. století potřeboval právní systém stále více úpravu konkursu a možnost řešit splácení dluhů. K prohloubení problémů spojených se splácením dluhů přispěla z velké části tzv. měnová kaláda¹ v roce 1623. Státní bankrot byl zapříčiněn tím, že se začaly razit tzv. dlouhé mince, když mincovní konsorcium v Čechách z jedné mince vytvořilo deset nových přidáním jiných kovů a snížilo tak podíl zlata přibližně o 90%. Tímto činem došlo ke krachu finančního systému a k ožebračení všech vrstev obyvatelstva.

V roce 1627 se v uzákoněném Obnoveném zřízení zemském, konkrétně v článkách LXXII až LXXVII řeší "placení dluhův, kteří větší jsou, nežli dlužník svého statku nebo jmění má".²

Prvním uceleným právním předpisem se stal Obecný konkursní řád Jozefinský z roku 1781. Tento řád poprvé uvádí tzv. princip perpetuace, který stanovil, že konkursní řízení dlužníka trvá do té doby, než jsou zcela uhrazeny pohledávky všech věřitelů. Z toho důvodu konkursní řízení trvala roky a pro věřitele se tento způsob plnění stal zdlouhavým a nezajímavým. Jozefinský řád byl často novelizován a nakonec zcela nahrazen konkursním řádem z roku 1868 (č.1 /1869 ř.z.³), který byl inspirován pruským vzorem.

Nová právní úprava přichází v roce 1914, kdy bylo vydáno císařské nařízení č. 337/1914 ř.z., kterým se nově zřídil řád konkursní, vyrovnací a odpůrcí. Tento řád byl na svoji dobu zcela revoluční a jednalo se o první funkční model, kdy docházelo k podrobnému zjištění dlužníkovy majetku. Na základě

---

1 Kaláda je slovo, které pochází z italského calata a znamená sestup, klesání, svah, pokles.

2 Obnovené zřízení zemské z roku 1627 (nadpis článků LXXII-LXXVII) citováno podle SCHELLEOVÁ, Ilona. *Konkursní a vyrovnací řízení*. Brno: Iuridica Brunensia, 1995. Právo a současnost. ISBN 80-85964-01-5., s. 17.

3 ř.z. = říšský zákoník.

zjištěné hospodářské situace dlužníka připravil konkursní komisař plán na vyrovnání, který byl následně proveden tak, aby došlo k co nejvyššímu uspokojení dlužníkových věřitelů.⁴ Pro zajímavost bych ještě zmínil, že tento řád po mnoha novelách platil v Rakousku ještě na počátku 21. století.

V období mezi válkami byl v Československu tento řád nahrazen zákonem č. 64/1931Sb.⁵, který byl následně zrušen zákonem č. 142/1950 Sb., občanským soudním řádem, který konkursní řízení reguloval velice stroze, konkrétně v ustanoveních § 570 až 605 upravoval institut tzv. exekuční likvidace. Likvidace však spočívala pouze v prodeji veškerého majetku dlužníka a vydání prostředků věřitelům. Jelikož exekuční likvidace se v praxi příliš neosvědčila a plnění věřitelům nebylo nijak regulováno, věřitelé na tento institut vymáhání závazků zanevřeli.

V roce 1964 byl přijat občanský soudní řád, ve kterém o úpadkovém řízení u nás pojednávala pouze ustanovení § 352 až § 354. Právní stav v té době ani nevyžadoval podrobnější právní úpravu, neboť socialistický stát neznal pojem úpadek podniku či dlužníka. Likvidace podniků byla řešena dle ustanovení v zákoně č. 109/1964 Sb., Hospodářský zákoník, v návaznosti na předpisy upravující regulaci plánovaného hospodářství.⁶

Po roce 1989 došlo k přeorientování politického a ekonomického směru našeho státu a nastala doba, kdy bylo potřeba upravit právní rámec dle nového směru vývoje. V novém právním státě bylo mnoho „nečinných firem“ a byla nutnost vyčistit hospodářství od subjektů, které nevyvíjely žádnou činnost. Zákonodárným sborem byl zpracován a následně schválen zákon. č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (dále jen „ZKV“), který navázal svojí formou na konkursní řízení, které u nás platilo do roku 1950 od dob první republiky. Jelikož ZKV navazoval na zastaralou právní úpravu, která již nebyla aktuální, začaly se hned po přijetí tohoto zákona projevovat jeho nedostatky. Jako zásadní nedostatek se ukázala skutečnost, že dlužníkův úpadek nebylo možné řešit jinak než prohlášením konkursu, který vedl k ukončení jeho podnikatelské činnosti.

4 ZOULÍK, F. *Vývoj insolvenčních řízení*. Právní fórum, 2009, č. 4, s. 153.

5 Zákon č. 64/1931 Sb. celý název: „Zákon, kterým se vydávají řady konkursní, vyrovnací a odpůrčí“.

6 Hospodářský zákoník *Iuridictum Encyklopedie o právu* [online]. Praha, 2016 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Hospod%C3%A1%C5%99sk%C3%BD_z%C3%A1kon%C3%ADk

Možnost vyrovnání nebyla v praxi příliš využívána, neboť dlužník musel zajistit potřebné souhlasy věřitelů a přesvědčit je o výhodnosti řešení jeho úpadku vyrovnáním. Dalším nedostatkem bylo to, že přihlášení věřitelé se na postupu konkursního řízení nemohli podílet v takové míře, v jaké by chtěli, a dostávalo se jim pouze velice omezeného uspokojení. Řízení trvala většinou mnoho let.⁷ Dále ZKV neupravoval úpadek fyzických osob nepodnikatelů, ani úpadky institucí s velkými počty věřitelů, například pojišťovny či banky.⁸ ZKV byl od jeho účinnosti celkem dvacetkrát novelizován, což způsobilo velkou nepřehlednost. Jako jediné funkční řešení do budoucna bylo dle zákonodárců přijetí nového zákona, který bude koncepčně reflektovat ekonomicko-společenský stav České republiky ve 21. století a bude svými ustanoveními efektivně řešit úpadky dlužníků.⁹

1.2. Insolvenční zákon

Zákon č. 182/2006 Sb., zákon o úpadku a způsobech jeho řešení ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InsZ“), je stěžejním právním předpisem, který upravuje řešení úpadku a hrozícího úpadku dlužníka. Stejně jako jiné právní předpisy, tak i InsZ byl mnohokrát novelizován. Insolvenční zákon byl s účinností od 1. 7. 2017 novelizován zákonem č. 64/2017 Sb., kterým se měnil InsZ a některé další zákony. Tato novela zavedla mnoho nových práv a povinností, jak pro dlužníka, tak především pro insolvenčního správce.

Insolvenční zákon je rozdělený na tři části. Na obecnou část, způsoby řešení úpadku a společná ustanovení. Obecná část upravuje jednotlivé fáze řízení od podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení až po rozhodnutí insolvenčního soudu o úpadku dlužníka. Část „způsoby řešení úpadku“ obsahuje zvláštní ustanovení upravující konkurs, reorganizaci, úpadek finančních institucí a oddlužení. Ve třetí části s názvem „společná ustanovení“ jsou obsaženy části, které doplňují zákon. Jedná se o úpravu insolvenčního rejstříku, postavení InsZ ve vztahu k právní úpravě států Evropské unie a závěrečná ustanovení. Insolvenční

---

7 HOSTINSKÝ, Jan. *Věřitel v českém a evropském insolvenčním právu*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2009, Monografie. ISBN 978-80-7418-010-1, s.9.

8 HÁSOVA, Jiřina. *Konkurs a vyrovnání*. 2. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Orac, 2001. Knihovnička Orac. ISBN 80-86199-26-6, s. 11-12.

9 KOZÁK, Jan, Petr BUDÍN a Lukáš PACHL. *Insolvenční právo, aneb, Osobní bankroty začínají*. Brno: Rašínova vysoká škola, 2008. ISBN 978-80-87001-10-3, s. 10 a 11.

zákon je oproti ZKV z roku 1991 mnohem propracovanější. Poukazuje na to i nárůst paragrafů. Původní ZKV obsahoval pouze 73 ustanovení, naproti tomu InsZ obsahuje 434 zákonných ustanovení.

Stejně jako je celý právní řád provázán řadou zásad a principů, tak i insolvenční zákon vymezuje v ustanovení § 5 principy, kterými je vázáno celé insolvenční řízení. Zejména nesmí být žádný z účastníků nespravedlivě poškozen nebo naopak zvýhodněn. Základním principem je, aby se dosáhlo spravedlivého uspokojení věřitelů.¹⁰ Věřitelé se stejným typem pohledávky mají v insolvenčním řízení rovnocenné postavení.¹¹ Další zásadou je, že věřitelé mají povinnost zdržet se činnosti, kterou by vymáhali svoji pohledávku mimo insolvenční řízení, ledaže jim to zákon umožňuje.¹²

1.3. Procesní subjekty

Subjekty, které svým postavením mají možnost ovlivňovat průběh insolvenčního řízení, jsou uvedeny v Hlavě II. v ustanovení §9 InsZ. Účastníky řízení jsou dlužník a věřitelé, kteří uplatňují své právo vůči dlužníkovi¹³. Procesními subjekty jsou insolvenční soud, insolvenční správce, popřípadě další správce, státní zastupitelství, které vstoupilo do insolvenčního řízení a likvidátor dlužníka. Za nepřímé účastníky řízení lze označit například osobu znalce při oceňování majetku náležícího do majetkové podstaty dlužníka, dále zaměstnavatele, který provádí zákonné srážky na účet majetkové podstaty dlužníka a všechny další osoby, které se nepřímo podílejí na průběhu insolvenčního řízení.

1.3.1. Insolvenční soud

Hlavním úkolem insolvenčního soudu je rozhodovat v insolvenčním řízení dlužníka, vykonávat dohled nad všemi procesními subjekty v insolvenčním řízení a rozhodovat o jejich právech a povinnostech.¹⁴ Věcně příslušným soudem prvního stupně je krajský soud. Pro insolvenční řízení je místně příslušný soud,

---

10 § 5 písm. a) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

11 § 5 písm. b) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

12 § 5 písm. d) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

13 ZELENKÁ, Jaroslav. *Insolvenční zákon: (zákon č. 182/2006 Sb.): poznámkové vydání s důvodovou zprávou a nařízením Rady ES 1346/2000*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-657-0, s. 345.

14 § 10 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

v jehož obvodu je obecný soud dlužníka. Jelikož InsZ nedefinuje pojem obecný soud dlužníka, přiměřeně se použije zákon č. 99/1963 Sb, občanský soudní řád, v platném znění. Dle ustanovení §85 odst. 1. občanského soudního řádu je obecným soudem fyzické osoby okresní soud, v jehož obvodu má bydliště, a nemá-li bydliště, tak okresní soud, v jehož obvodu se zdržuje.¹⁵ Má-li fyzická osoba bydliště na více místech, jsou jejím obecným soudem všechny okresní soudy, v jejichž obvodu bydlí s úmyslem zdržovat se tam trvale. Pojem bydliště je zásadním aspektem pro určení místní příslušnosti. I když je někdy tento pojem překrýván s pojmem trvalého bydliště, jedná se o odlišné pojmy. Ne vždy totiž bude záznam zapsaný v identifikačním dokladu fyzické osoby totožný s jejím skutečným bydlištěm. Tím se rozumí místo, v němž osoba bydlí s úmyslem se zde trvale zdržovat z důvodu rodinných či pracovních.¹⁶

1.3.2. Dlužník

Existence dlužníka je stěžejní pro celé insolvenční řízení, neboť bez něj by nemohlo být ani insolvenční řízení zahájeno. Dlužníka lze definovat jako osobu uvedenou v insolvenčním návrhu, která sama podala návrh na oddlužení, případně na kterou byl podán insolvenční návrh. V ustanovení §6 odst. 1 InsZ je uvedený taxativní výčet subjektů, vůči nimž je aplikace InsZ zapovězena. Mezi takové subjekty patří: „*stát, územní samosprávný celek¹⁷, Česká národní banka, Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, Garanční systém finančního trhu a jím spravované fondy, Garanční fond obchodníků s cennými papíry, veřejná vysoká škola, nebo právnická osoba, jestliže stát nebo vyšší územní samosprávný celek před zahájením insolvenčního řízení převzal všechny její dluhy nebo se za ně zaručil.*“¹⁸ Pokud by byl přesto na výše citované subjekty podán insolvenční návrh, tak jej insolvenční soud bez dalšího jednání usnesením zamítne, neboť nejsou splněny zákonem stanovené předpoklady pro vydání rozhodnutí o úpadku ve smyslu ustanovení §143 odst. 1 InsZ.¹⁹ Dále zákon uvádí

---

15 § 85 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění.

16 Usnesení Vrchního soudu v Praze č.j. 2 VSPH 1383/2015-A-10, KSLB 76 INS 16074/2015 ze dne 27.7.2015.

17 Čl. 99 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

18 § 6 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

19 HÁSOVÁ, Jiřina. *Insolvenční zákon: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-555-8., s. 42.

taxativní výčet subjektů, u nichž nelze použít InsZ k řešení jejich úpadku jen po určitou dobu. Jedná se o:

- 1) *„finanční instituci, po dobu, po kterou je nositelem licence nebo povolení podle zvláštních právních předpisů, upravujících její činnost; toto se nevztahuje na obchodníka s cennými papíry;*
- 2) *zdravotní pojišťovnu zřízenou podle zvláštního právního předpisu, po dobu, po kterou je nositelem povolení k provádění veřejného zdravotního pojištění;*
- 3) *politickou stranu nebo politické hnutí v době vyhlášených voleb podle zvláštního právního předpisu.*“²⁰

1.3.3. Věřitelské orgány

InsZ upravuje právní postavení věřitelských orgánů v díle 4., konkrétně v ustanoveních § 46 - §68. Věřitelskými orgány jsou schůze věřitelů a věřitelský výbor nebo zástupce věřitelů.

Za vrcholný věřitelský orgán lze označit schůzi věřitelů. Schůzi svolává a řídí insolvenční soud, a to na základě vlastní iniciativy nebo na návrh insolvenčního správce, věřitelského výboru. Pokud není řešením úpadku dlužníka oddlužení, tak insolvenční soud svolá schůzi věřitelů na návrh minimálně 2 věřitelů, jejichž přihlášené pohledávky činí alespoň 10 % z celkového objemu přihlášených pohledávek.²¹ Konání schůze věřitelů může ze závažných důvodů navrhnout také sám dlužník, popřípadě pouze jeden věřitel, avšak žádosti o svolání schůze věřitelů nemusí insolvenční soud vyhovět. Termín konání schůze věřitelů stanovuje insolvenční soud tak, aby se konala nejpozději do 30 dnů od podání žádosti o svolání schůze věřitelů. Pokud si věřitelé či insolvenční správce zvolí termín pozdější, tak insolvenční soud tomuto návrhu vyhoví.²² Právo zúčastnit se mají kromě přihlášených věřitelů také dlužník a insolvenční správce. Dále se může zúčastnit státní zastupitelství, pokud vstoupilo do řízení a dosud nevystoupilo. Má-li dlužník zaměstnance, má právo zúčastnit se schůze věřitelů také největší odborová organizace, která u dlužníka působí. Způsob hlasování není

²⁰ § 6 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

²¹ § 47 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

²² § 47 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

klasický podle principu jeden věřitel rovná se jeden hlas, ale počet hlasů je stanoven výší přihlášených pohledávek, přičemž na 1 Kč přihlášené pohledávky připadá 1 hlas.²³ K hlasování na schůzi věřitelů jsou způsobilí všichni přihlášení věřitelé. Schůzi věřitelů přísluší volba a odvolání členů věřitelského výboru a jeho náhradníků. Na schůzi věřitelů si věřitelé mohou vyhradit do své působnosti cokoliv, co náleží do pravomoci věřitelských orgánů. Pro přijetí takového opatření musí hlasovat alespoň dvě třetiny přítomných nebo zastoupených věřitelů dle výše jejich pohledávek, jak již bylo uvedeno výše.²⁴ Odporuje-li však usnesení schůze věřitelů společnému zájmu věřitelů, může insolvenční soud takové usnesení zrušit. Tuto pravomoc insolvenčního soudu nelze užít v případech, kdy se na schůzi věřitelů rozhodne o odvolání insolvenčního správce²⁵, o způsobu řešení dlužníkovy úpadku, o reorganizačním plánu nebo o způsobu oddlužení.²⁶

V situaci, kdy se dlužníkovi v zákonné lhůtě přihlásí více než 50 věřitelů, má schůze věřitelů povinnost ustanovit věřitelský výbor. To neplatí pro případ, kdy se dlužníkuv úpadek řeší formou nepatrného konkursu nebo oddlužení. Věřitelský výbor má nejméně 3 a nejvýše 7 členů a každý z členů může mít jednoho nebo více zástupců. Volbu a odvolání členů a náhradníků věřitelského výboru potvrzuje insolvenční soud.²⁷ Ve věřitelském výboru mají být zastoupeni zajištění i nezajištění věřitelé a členy mohou být jen přihlášení věřitelé, kteří se svým zvolením souhlasí. Hlavním úkolem věřitelského výboru je chránit společný zájem věřitelů a v součinnosti s insolvenčním správcem tak napomáhat naplnění účelu insolvenčního řízení. Mezi činnosti a oprávnění věřitelského výboru řadíme například možnost dohlížet na činnost a postupy insolvenčního správce, dále udělování souhlasu insolvenčnímu správci k uzavírání smluv o úvěrovém financování, průběžné schvalování hotových výdajů insolvenčního správce a nákladů spojených se správou majetku. Věřitelský výbor si může vyžádat, aby mu dlužník předložil své účetnictví nebo jinou evidenci, může povolát auditora k přezkoumání správnosti řádné nebo mimořádné účetní závěrky, a především může insolvenčnímu soudu navrhnout způsoby, jakým směrem by se mělo insolvenční řízení dlužníka nadále ubírat, aby tak došlo k co nejvyššímu

---

23 § 49 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

24 § 46 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

25 § 29 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

26 § 54 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

27 § 57 odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

uspokojení dlužníkůvých věřitelů.²⁸

Věřitelský výbor vykonává svoji činnost jako sbor a ze svých řad volí předsedu. Pokud věřitelský výbor na své schůzi nezvolí předsedu, určí ho z řad věřitelského výboru insolvenční soud. Předseda věřitelského výboru je pojistkou proti situaci, kdy počet členů věřitelského výboru bude sudý, neboť jeho hlas rozhoduje při rovnosti hlasů.²⁹

1.4. Úpadek dlužníka

Před popisem samotného insolvenčního řízení je potřeba definovat základní pojmy, se kterými je insolvenční řízení spojeno. InsZ v ustanovení § 2 upravuje základní pojmy. Insolvenčním řízením je soudní řízení, jehož předmětem je dlužníkuv úpadek nebo hrozící úpadek a způsob jeho řešení. Majetkovou podstatou je majetek určený k uspokojení dlužníkůvých věřitelů. Přihláškou pohledávky je procesní úkon, kterým věřitel uplatňuje uspokojení svých práv v insolvenčním řízení.³⁰

Dále je nutné definovat pojem úpadek, který InsZ upravuje v ustanovení § 3. InsZ rozlišuje dvě základní formy úpadku a to platební neschopnost a předlužení.³¹

Aby se dlužník nacházel v úpadku ve formě platební neschopnosti, musí být splněny kumulativně tři podmínky. Dlužník se nachází v úpadku, jestliže má více věřitelů - tedy minimálně dva, peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti³² a tyto závazky není schopen plnit (dále jen „platební neschopnost“). Pokud by dlužník měl pouze jednoho věřitele, tento má povinnost vymáhat svoji pohledávku využitím jiných právních prostředků, například pomocí žaloby na plnění, případně vymáhat pohledávku v exekučním řízení nebo jiným zákonným způsobem.³³ Tato povinnost je stanovena z důvodu, že samotné

28 § 58 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

29 ZELEŇKA, Jaroslav. *Insolvenční zákon: (zákon č. 182/2006 Sb.): poznámkové vydání s důvodovou zprávou a nařízením Rady ES 1346/2000*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-657-0, s. 116.

30 § 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

31 Dlužník se může nacházet pouze v jedné ze zákonných forem úpadku, což potvrdila i judikatura, viz usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 2 VSPH 207/2008 ve věci sp. zn. MSPH 95 INS 2212/2008, ze dne 13. 11. 2008.

32 Lhůta 30 dnů byla zavedena zákonem č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, předchozí zákon o konkursu a vyrovnání uváděl pojem „po delší dobu“.

33 WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 6., aktualiz. vyd. Praha: Linde Praha, 2011. ISBN 978-80-7201-842-0, s. 595.

insolvenční řízení je časově a finančně náročné a není nutné ho zahajovat kvůli vymáhání jedné pohledávky. Pro splnění podmínky platební neschopnosti je třeba alternativně naplnit alespoň jeden z předpokladů stanovených insolvenčním zákonem. Dle ustanovení § 3 odst. 2 InsZ se dlužník ocitá v platební neschopnosti, pokud zastaví platby podstatné části svých závazků, nebo neplní své závazky déle než 3 měsíce po lhůtě splatnosti nebo věřitel nemůže dosáhnout uspokojení svého splatného závazku výkonem rozhodnutí nebo exekucí anebo dlužník nepředloží ve stanovené lhůtě seznam svých závazků, majetku, zaměstnanců a listiny³⁴, které dokládají jeho úpadek nebo hrozící úpadek.³⁵

V případech, kdy je dlužník právnickou osobou nebo fyzickou osobou – podnikatelem, je dlužník v úpadku i tehdy, je-li předlužen. InsZ definuje v ustanovení §3 odst. 2 předlužení jako stav, kdy má dlužník více věřitelů a souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku. InsZ zákon dále definuje pojem hrozícího úpadku. Jedná se o případ, kdy lze se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků.³⁶

Stejně jako každé odvětví práva se mění v souvislosti s vývojem společnosti, tak i insolvenční řízení v posledních letech pociťuje znatelné změny. Pozitivní změnu pro sociální a ekonomický vývoj společnosti spatřujeme ve skutečnosti, že počet podaných insolvenčních návrhů úměrně klesá s pozitivním vývojem ekonomiky. V jejich počtu se bez pochyby odrazila i novela InsZ platná od 1.7.2017. Počty insolvenčních návrhů v roce 2017 opět klesly, jak je trendem již od roku 2014, a došlo k meziročnímu poklesu celkem o 21,6%.

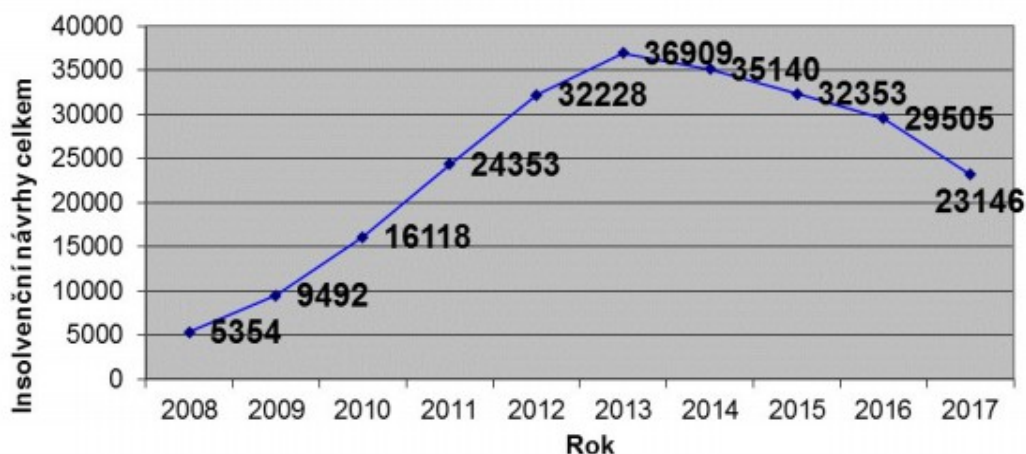
---

34 § 104 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

35 § 3 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

36 § 3 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

Obrázek č. 1: Vývoj insolvenčních návrhů v období od roku 2008 do 2017

Zdroj: Insolvenční rejstřík, Creditreform

Pro zajímavost lze uvést, že krajem s největším počtem podaných insolvenčních byl pro rok 2017 Hlavní město Praha. Naopak nejméně jich bylo podáno v kraji Libereckém.³⁷

1.5. Průběh insolvenčního řízení

Insolvenční řízení je prostředkem, kterým je řešen úpadek dlužníka a jeho hlavním účelem je uspokojení věřitelů. Jeho úlohou ovšem není pouze uspokojení věřitelů, ale také ochrana dlužníkovu majetku. V případě, že se osoba nachází v úpadku, případně v situaci hrozícího úpadku, lze postupovat dle insolvenčního zákona a lze tak zahájit insolvenční řízení.

1.5.1. Zahájení insolvenčního řízení

Insolvenční řízení lze zahájit pouze na návrh. Zahajuje se dnem, kdy insolvenční návrh dojde insolvenčnímu soudu.³⁸ K podání insolvenčního návrhu je oprávněn dlužník nebo věřitel. V případě hrozícího úpadku je oprávněn k podání insolvenčního návrhu pouze dlužník.³⁹ InsZ v ustanovení § 98 explicitně stanoví povinnost podat insolvenční návrh osobě dlužníka, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou – podnikatelem, bez zbytečného odkladu poté, co se

³⁷ Zdroj: insolvenční rejstřík, dostupný z www.justice.cz.

³⁸ § 97 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

³⁹ § 97 odst. 5 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

dozvěděl nebo při náležitě pečlivosti měl dozvědět o svém úpadku. Tuto povinnost mají také zákonní zástupci, statutární orgán a likvidátor dlužníka, který je právnickou osobou v likvidaci.⁴⁰ Osoba, která měla povinnost podat insolvenční návrh a nepodala jej, tak odpovídá za škodu nebo jinou újmu, kterou způsobí porušením této povinnosti.

S nabytím účinnosti zákona č. 64/2017 Sb. od 1. července 2017 kterým se novelizoval InsZ, došlo k podstatným změnám v oblasti zpracování a podání insolvenčního návrhu. Dosavadní platná právní úprava InsZ byla novelizována o ustanovení § 390a, podle kterého si již nesmí dlužník podat návrh sám, ale musí k tomu zplnomocnit advokáta, notáře, soudního exekutora, insolvenčního správce nebo akreditovanou osobu.⁴¹ To však neplatí v situaci, kdy osobou dlužníka je fyzická osoba, která má právnické nebo ekonomické vzdělání v magisterském studijním programu, nebo složila zkoušky na insolvenčního správce. Dále se ustanovení § 390a nevztahuje na právnické osoby, za které jedná jiná osoba dle § 21 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění. Nevztahuje se tedy na osobu, která je členem statutárního orgánu, nebo na zaměstnance, který byl statutárním orgánem pověřen jednat za právnickou osobu, nebo na vedoucí jejího odštěpného závodu, pokud by se toto jednání vztahovalo pouze k tomuto závodu, nebo na prokuristu, když by taková osoba měla právnické či ekonomické magisterské vzdělání nebo by složila zkoušky na insolvenčního správce. Tyto osoby si tak mohou podat insolvenční návrh sami. V souvislosti s úpravou osoby oprávněné k podání insolvenčního návrhu zákonodárce také upravil ustanovením § 390a odst. 3 InsZ výši odměny za vypracování a podání insolvenčního návrhu.

Zpracovateli insolvenčního návrhu náleží odměna v maximální výši 4.000,-- Kč bez DPH, v případě společného oddlužení manželů činí odměna 6.000,-- Kč bez DPH. V této odměně musí být zahrnuty veškeré náklady, které jsou spojeny se sepsáním a podáním insolvenčního návrhu. Dalším změnou je, že odměna za zpracování návrhu není hrazena předem, ale oprávněná osoba musí svou pohledávku přihlásit do insolvenčního řízení dlužníka jako ostatní věřitelé. Tato pohledávka nebude klasickou pohledávkou dle § 136 odst. 3 InsZ, ale jedná

---

⁴⁰ § 98 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

⁴¹ Akreditovanou osobu je právnická osoba, které bylo rozhodnutím ministerstva spravedlnosti udělena akreditace pro poskytování služeb v oblasti insolvenčního řízení dle InsZ.

se o pohledávku postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou dle ustanovení § 169 InsZ. Pohledávka vzniklá z titulu sepsání insolvenčního návrhu tak bude hrazena přednostně před pohledávkami ostatních přihlášených věřitelů. Dle vlastní praxe lze hodnotit tuto novelizaci za velice přínosnou pro celkový průběh insolvenčního řízení, neboť se tím značně zkvalitnila úroveň podávaných insolvenčních návrhů a zamezilo se „byznysu oddlužovacích společností“, když insolvenční návrhy zpracované těmito společnostmi často trpěly vadami a ve výsledku se prodlužovalo insolvenční řízení z důvodu výzev soudu k doplnění insolvenčního návrhu.

Insolvenční řízení je zahájeno dnem, kdy dojde návrh věcně příslušnému soudu. Vzhledem k zájmu o transparentnost a veřejnost insolvenčního řízení se zahájení insolvenčního řízení oznamuje vyhláškou, kterou je dle ustanovení § 101 odst. 1 InsZ povinen insolvenční soud zveřejnit nejpozději do dvou hodin od doručení insolvenčního návrhu. Pokud je insolvenční návrh doručen v době, kdy do skončení úředních hodin insolvenčního soudu zbývají méně než dvě hodiny, popřípadě ve dnech pracovního klidu, tak insolvenční soud zveřejnění vyhlášku o zahájení insolvenčního řízení nejpozději do dvou hodin po zahájení úředních hodin nejbližšího pracovního dne daného soudu.⁴² Důsledky spojené se zveřejněním vyhlášky jsou v souladu se zájmem veřejnosti a transparentnosti, ovšem mohou nastat i situace, kdy zveřejnění určité informace může způsobit škodlivé důsledky pro dlužníka. T. Jackson k tomuto uvádí, že ze všech nákladů insolvenčního řízení patří k nejvyšším pravděpodobně právě ty, jež souvisejí s dopady zveřejnění informace o tom, že bylo zahájeno insolvenční řízení. Tuto tezi odůvodňuje tak, že případné finanční problémy společnosti mohou za klasických okolností zůstat ostatním osobám neznámé, ovšem zveřejněním vyhlášky o úpadku je zřejmé, že společnost se zcela jistě nachází ve finančních problémech a je zde předpoklad, že v budoucnu společnost přestane existovat.⁴³ Se zahájením insolvenčního řízení jsou spojeny účinky, a to zejména pro věřitele, kdy je tímto momentem zamezena možnost vymáhat pohledávku žalobou. Jedinou zákonnou cestou pro vymáhání pohledávek je pak podání přihlášky do insolvenčního řízení dlužníka. Dále lze uplatnit právo na uspokojení ze zajištění

---

42 § 101 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

43 JACKSON, T.H., *The Logic and Limits of Bankruptcy Law* Cambridge (MA): Harvard University Press, 1986, reprint Washington, D.C. Beard Books, 2001, s. 203 – 205.

pouze na základě ustanovení obsažených v InsZ. Zahájení insolvenčního řízení staví možnost provedení výkonu rozhodnutí či exekuce.⁴⁴

1.5.2. Zjišťovací fáze

Fáze zjišťování je důležitým procesním prostředkem, neboť v této fázi insolvenční soud zjišťuje, zda se dlužník skutečně nachází v úpadku či hrozícím úpadku. Prvním krokem insolvenčního soudu je zjišťování, zda je věcně a místně příslušný. Když by soud příslušný nebyl, postoupí insolvenční návrh místně příslušnému soudu, který bude následně zkoumat příslušnost. V případě, že je insolvenční soud místně i věcně příslušný, zjišťuje, zda se dlužník nachází v úpadku či hrozícím úpadku. Insolvenční soud bude prvotně kontrolovat úplnost insolvenčního návrhu. Mezi formální znaky, které musí obsahovat insolvenční návrh, řadíme označení insolvenčního navrhovatele a označení dlužníka. Pokud je insolvenční návrh podáván věřitelem, musí obsahovat skutečnosti prokazující oprávnění podat takový návrh. Insolvenční návrh dlužníka spojený s návrhem na povolení oddlužení se podává na elektronickém formuláři, který je volně dostupný na stránkách vedených ministerstvem spravedlnosti. Pro věřitelské návrhy je forma insolvenčního návrhu volná. Pokud insolvenční návrh podá sám dlužník, tak je povinen k němu připojit přílohy, které vyžaduje InsZ. Přílohami jsou seznamy majetku včetně pohledávek dlužníka, seznamy závazků s uvedením jednotlivých věřitelů a uvedením dnů po splatnosti závazku. Dále se přikládají seznamy zaměstnanců, pokud dlužník nějaké má, popřípadě čestné prohlášení, že dlužník žádné zaměstnance nemá. Nezbytnou součástí návrhu jsou v neposlední řadě také listiny, které prokazují úpadek nebo hrozící úpadek dlužníka.⁴⁵ Dlužníci jako tyto listiny nejčastěji dokládají výzvy k úhradě pohledávek, soudní rozhodnutí, popřípadě výpisy z evidence exekucí.

Pokud insolvenční návrh dlužníka trpí vadami nebo je jinak nesrozumitelný, insolvenční soud vyzve dlužníka usnesením k doplnění insolvenčního návrhu a stanoví mu lhůtu k doplnění. Tato lhůta nesmí být delší než 7 dnů. Současně usnesením soud dlužníka poučí, jak má opravu či doplnění provést (jaké dokumenty a tvrzení má doložit). Pokud dlužník i přes výzvu

---

44 § 109 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

45 § 104 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

insolvenčního soudu ve stanovené lhůtě návrh nedoplní a nelze pro tento nedostatek pokračovat v řízení, insolvenční soud návrh na povolení oddlužení zamítne.⁴⁶ Jestliže insolvenční soud návrh na povolení oddlužení zamítne, může současně rozhodnout o způsobu řešení dlužníkového úpadku konkursem dle ust. § 396 odst. 1 InsZ nebo insolvenční řízení zastavit.⁴⁷

1.5.3. Rozhodnutí o úpadku

Pokud se prokáže, že se dlužník nachází v úpadku nebo mu hrozí úpadek, insolvenční soud vydá rozhodnutí o úpadku. Samotné rozhodnutí o úpadku musí splňovat znaky stanovené InsZ v ustanovení § 136. Soud rozhoduje o úpadku vydáním usnesení v souladu s ustanovením § 167 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění. Jedná se zejména o výrokovou část. Tato část musí obsahovat výrok o tom, že se zjišťuje úpadek dlužníka nebo jeho hrozící úpadek a že se ustanovuje insolvenční správce. Dále obsahuje údaj o tom, kdy nastávají účinky rozhodnutí o úpadku. Insolvenční soud dále svým usnesením musí vyzvat věřitele dlužníka, kteří dosud nepřihlásili své pohledávky, aby tak učinili ve lhůtě 2 měsíců. Pokud je s rozhodnutím o úpadku spojeno rozhodnutí o povolení oddlužení tak lhůta k přihlášení pohledávek činí 30 dnů od účinků rozhodnutí o úpadku. Dále insolvenční soud vyzve věřitele, aby poskytovali řádně součinnost insolvenčnímu správci, zejména aby sdělili, jaká zajišťovací práva uplatňují na dlužníkových věcech, právech, pohledávkách nebo jiných majetkových hodnotách, s poučením, že jinak mohou odpovídat za vzniklou škodu způsobenou tím, že do soupisu majetkové podstaty nebude včas zapsán majetek dlužníka sloužící k zajištění.⁴⁸ Další znaky, které musí být naplněny, se následně rozlišují dle způsobu řešení úpadku dlužníka. Po rozhodnutí o způsobu řešení úpadku dlužníka se také zásadně rozlišují formy realizace a ukončení insolvenčního řízení. Jednotlivé způsoby řešení úpadku dlužníka jsou popsány v následující kapitole.

1.6. Způsoby řešení úpadku

InsZ rozlišuje 3 základní způsoby řešení úpadku a to konkurs, reorganizaci

---

46 § 393 odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

47 § 396 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

48 § 136 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

a oddlužení. Dále také upravuje možnost zvláštní ochrany dlužníka moratoriem. Uvádí se i možnosti zvláštního způsobu řešení úpadku, kterými jsou nepatrný konkurs a řešení úpadku finančních institucí.⁴⁹ Pro tuto práci je stěžejní konkursní řízení, neboť v tomto řízení přechází dispoziční oprávnění k majetku dlužníka na insolvenčního správce. Tímto insolvenčnímu správci vznikají povinnosti vůči správci daně. Pro lepší představu jakým poměrem jsou řešeny úpadky dlužníků v České republice, slouží níže uvedená tabulka.

Tabulka č. 1: Způsoby řešení úpadku v České republice v období 2013 až 2015

Rok	Počet prohlášených konkursů	Počet povolených reorganizací	Počet povolených oddlužení
2013	2223	12	30888
2014	2403	31	31577
2015	2191	18	29439

Zdroj: vlastní zpracování, data veřejně dostupná z insolvenčního rejstříku⁵⁰

1.6.1. Moratorium

Moratorium představuje zvláštní ochranný režim, který poskytuje dlužníkovi možnost k překonání úpadku úhradou závazků, čímž zajistí provoz podniku. InsZ umožňuje osobě dlužníka, který je podnikatelem, do 7 dnů od podání insolvenčního návrhu (v případě insolvenčního návrhu věřitele činí lhůta 15 dnů od doručení návrhu insolvenčnímu soudu) podat návrh na vyhlášení moratoria insolvenčnímu soudu. Dlužník je povinen k návrhu připojit i poslední účetní závěrku a písemné souhlasy věřitelů, že s vyhlášením moratoria souhlasí. Poslední účetní závěrku sestavuje vždy dlužník a jedná se o řádnou účetní závěrku sestavenou ke konci účetního období.⁵¹

Po dobu moratoria nelze rozhodnout o úpadku dlužníka a maximální doba

49 § 4 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

50 Insolvenční rejstřík dostupný na odkaze: www.justice.cz.

51 BŘEZINOVÁ, Hana. *Ekonomické aspekty insolvenčního zákona: účetnictví jako základní zdroj informací pro insolvenční řízení*. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2009. ISBN 978-80-7273-159-6., s.137.

trvání moratoria činí 3 měsíce od jeho vyhlášení v insolvenčním rejstříku. Tuto dobu lze prodloužit nejdéle o 30 dnů v případech, kdy dlužník splní veškeré povinnosti včetně doložení prohlášení, které mu stanoví ustanovení § 119 odst. 2 InsZ.⁵² Během moratoria sice nelze rozhodnout o úpadku, ale lze například ustanovit předběžného insolvenčního správce pro správu dlužníkovy majetku. Při vyhlášení moratoria insolvenční soud věcně nezkoumá návrh na vyhlášení moratoria. Moratorium vyhlásí v případě, kdy jsou splněny předpoklady uvedené v ustanoveních § 115 a § 116 InsZ.

1.6.2. Oddlužení

Nejčastějším způsobem řešení úpadku dlužníka je zcela jednoznačně oddlužení.⁵³ Pro osobu dlužníka se jedná často o jedinou možnost, jak se vymanit ze svých dluhů. Způsob řešení úpadku oddlužením se může týkat také právnické osoby, která dle zákona není vedena jako podnikatelský subjekt a zároveň nemá pohledávky z podnikání. Řešení úpadku oddlužením se týká především fyzických osob, které nemají dluhy z podnikání. Tyto dluhy však nemusí být překážkou pro schválení oddlužení v případě, kdy si dlužník vyžádá souhlasy věřitelů se schválením oddlužení, popřípadě pokud se jedná o zajištěnou pohledávku vzniklou podnikatelskou činností dlužníka.⁵⁴

Návrh na povolení oddlužení podává dlužník společně s insolvenčním návrhem. Pokud na dlužníka podá insolvenční návrh jiná osoba, lze návrh na povolení oddlužení podat nejpozději do 30 dnů od doručení insolvenčnímu dlužníkovi.⁵⁵

Formulář „Návrh na povolení oddlužení“ je volně ke stažení na stránkách www.justice.cz vedené ministerstvem spravedlnosti. Návrh musí obsahovat nacionále dlužníka, údaje o očekávaných příjmech dlužníka v následujících pěti letech a příjmy za uplynulé tři roky. Dlužník dále musí zaškrtnout jednu

---

52 Insolvenční soud může na návrh dlužníka prodloužit moratorium nejdéle o 30 dnů, jestliže dlužník k takovému návrhu připojí ke dni podání návrhu aktualizovaný seznam závazků a písemné prohlášení většiny jeho věřitelů počítané podle výše jejich pohledávek, že s prodloužením moratoria souhlasí; podpisy věřitelů na tomto prohlášení musí být úředně ověřeny.

53 Jak vyplývá z tabulky č. 1: Způsoby řešení úpadku v České republice v období 2013 až 2015 v kapitole 1.6.

54 § 389 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

55 § 390 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

z možností způsobu oddlužení, případně uvést, že způsob oddlužení nenavrhuje. InsZ rozeznává dvě možnosti oddlužení a to plněním splátkového kalendáře nebo zpeněžením majetkové podstaty. Pokud dlužník výslovně souhlasí s prodejem určitého majetku a zároveň žádá o schválení oddlužení plněním formou splátkového kalendáře, může insolvenční soud schválit také kombinaci těchto dvou forem.⁵⁶ Nejčastěji je taková kombinace schvalována u dlužníků, kteří by plněním splátkového kalendáře nesplnili zákonnou podmínku úhrady alespoň 30% nezajištěných pohledávek přihlášených věřitelů. Společně s prodejem majetku jsou však schopni takové míry uspokojení věřitelů dosáhnout a je reálný předpoklad, že tímto způsobem splní zákonné podmínky oddlužení.

Pokud insolvenční soud dlužníkovi schválí oddlužení formou zpeněžení majetkové podstaty, insolvenční správce postupuje obdobně jako při zpeněžování majetkové podstaty v konkursu. Insolvenční správce zpeněží majetek zapsaný v soupisu majetkové podstaty dlužníka a poté výtěžek zpeněžení rozdělí mezi přihlášené věřitele.⁵⁷ Častým problémem při tomto způsobu oddlužení je, že na začátku řízení insolvenční správce do soupisu majetkové podstaty zapíše majetek dlužníka s uvedením hodnoty na základě znaleckého posudku, popřípadě vlastního úsudku. Během zpeněžování majetkové podstaty však k prodeji za cenu uvedenou v soupisu majetkové podstaty nemusí dojít. Aby mohl insolvenční správce řízení ukončit, musí prodejní cenu obvykle snižovat, a to logicky znamená, že se do majetkové podstaty dlužníka dostane méně prostředků pro přihlášené nezajištěné věřitele. V těchto případech dochází k těžko předvídatelným situacím, když by věřitelé získali větší plnění, kdyby byl dlužníkovi schválen způsob řešení úpadku formou splátkového kalendáře. Insolvenční soud však již rozhodl o zpeněžení majetkové podstaty a není k újmě dlužníka, pokud prodejem majetku z majetkové podstaty nedojde k úhradě 30% přihlášených pohledávek nezajištěných věřitelů. Jestliže dojde ke zpeněžení, insolvenční soud dlužníka ve většině případů osvobodí od zbytku dluhů i přesto, že není splněna zákonná podmínka úhrady alespoň 30% nezajištěných přihlášených pohledávek. Pokud insolvenční správce zpeněžuje zajištěný majetek, náleží tyto prostředky po uspokojení nákladů souvisejících se zpeněžením danému zajištěnému věřiteli. K prodeji zajištěného majetku uděluje pokyn zajištěný

⁵⁶ § 398 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

⁵⁷ Proces schvalování rozvrhového usnesení je popsán v kapitole 1.6.3 věnující se konkursu.

věřitel. V případě, že se zpeněžuje nezajištěný majetek, prostředky získané z prodeje rozdělují insolvenční správce mezi nezajištěné věřitele. Prodej majetku v insolvenčním řízení je pro potenciální zájemce velice zajímavý. Zájemci mají možnost získat majetek, který se často prodává za nižší prodejní cenu než za jakou lze zakoupit obdobný majetek jiné osoby, která se nenachází v úpadku. Hlavním přínosem pro kupujícího nemovitého majetku v insolvenčním řízení je fakt, že mu insolvenční správce vystaví potvrzení o zániku zástavních práv, které mu umožní po doložení této listiny na katastr nemovitostí zcela očistit list vlastnictví od veškerých zápisů zástavních a jiných práv kromě práv věcných břemen.

Pokud insolvenční soud schválí druhý způsob oddlužení, tj. oddlužení plněním splátkového kalendáře, stanoví usnesením povinnost dlužníkovi hradit po dobu pěti let splátky přihlášeným nezajištěným věřitelům. Tato forma způsobu řešení úpadku je nejčastěji užívaným způsobem. Pro dlužníka tento způsob představuje možnost splatit minimálně 30% nezajištěných pohledávek přihlášených věřitelů a přitom nemusí vůbec dojít ke zpeněžení majetkové podstaty. Pokud dlužník řádně plnil podmínky schváleného oddlužení, je mu po pěti letech od zahájení plnění splátkového kalendáře nebo po úhradě 100 % pohledávek přihlášených nezajištěných věřitelů insolvenčním soudem vydáno usnesení o splnění oddlužení a dlužník je osvobozen od zbytku dluhů, tzn. od pohledávek přihlášených do insolvenčního řízení i nepřihlášených.

Činnost insolvenčního správce pro tento způsob oddlužení můžeme označit zejména za kontrolní, kdy dohlíží na plnění povinností dlužníka a podává o tom pravidelně zprávy insolvenčnímu soudu a věřitelským orgánům.⁵⁸ Pravidelností se rozumí lhůta 3 měsíce dle ustanovení § 36 InsZ. V praxi však tato lhůta nemusí být vyžadována. Namísto toho může insolvenční soud určit insolvenčnímu správci povinnost podávat zprávy o plnění oddlužení dlužníka jednou ročně, případně když je ohroženo plnění dlužníka. Dle ústního sdělení soudce Krajského soudu v Plzni JUDr. Ing. Pavla Šaška, Ph.D. na semináři konaném dne 13.10.2016, jeho senát vyžaduje zprávy jen v případech, kdy je ohrožené plnění oddlužení dlužníka. Důvodem je přehlcení soudů a nízký počet zaměstnanců, kteří by jednotlivé zprávy řešili a zakládali do spisů. Jinými slovy, pokud dlužník plní podmínky schváleného oddlužení, insolvenčnímu soudu stačí

---

⁵⁸ § 36 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

až závěrečná zpráva o splnění oddlužení. V usnesení o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře insolvenční soud stanoví zaměstnavateli, případně pokud dlužník nemá zaměstnavatele jinému plátcí příjmů, povinnost zasílat pravidelně každý měsíc zákonné srážky ze mzdy dlužníka na účet majetkové podstaty. Insolvenčnímu správci stanoví insolvenční soud tímto usnesením povinnost, aby pravidelně každý měsíc rozpočítával přijaté srážky mezi nezajištěné věřitele a dohlížel tak na plnění oddlužení.

Pokud dlužník nedosahuje dostatečných příjmů pro splnění zákonné podmínky úhrady alespoň 30% nezajištěných pohledávek přihlášených věřitelů, neplní informační povinnost dokládáním příjmů či jiným způsobem neplní podmínky schváleného oddlužení, insolvenční správce informuje insolvenční soud a může také v krajním případě navrhnout zrušení schváleného oddlužení. V takovém případě má insolvenční soud 3 možnosti. Může dlužníka předvolat na jednání za účelem zrušení schváleného oddlužení a naposledy mu tak „pohrozit“. Dále může na majetek dlužníka prohlásit konkurs, případně může celé insolvenční řízení zastavit například z důvodu nemajetnosti dlužníka.⁵⁹ Zastavit řízení nebylo před novelou InsZ možné. Tento způsob skončení řízení při dlouhodobém neplnění podmínek oddlužení může být hodnocen pozitivně, jelikož zrychluje celý průběh insolvenčního řízení a nezatěžuje nadále insolvenční soud, dlužníka a především insolvenčního správce.

Jak bylo nastíněno v této kapitole, činnost insolvenčního správce v režimu oddlužení je na rozdíl od konkursu značně omezena. Jeho úkol zde spočívá především v dozorování plnění oddlužení a informování insolvenčního soudu a věřitelských orgánů o součinnosti dlužníka a o výši splácení jeho přihlášených pohledávek.

1.6.3. Konkurs

Konkursním řízením lze řešit úpadek každého dlužníka. Konkurs svým způsobem provádění navazuje na předchozí právní režim stanovený zákonem o konkursu a vyrovnání. Zásadní změnou je, že konkurs již není jediným způsobem řešení úpadku dlužníka a existují tedy také sanační (nelikvidační) způsoby řešení úpadku dlužníka. Tato právní úprava je přínosná, neboť prohlášení

---

⁵⁹ § 405 odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

konkursu na majetek dlužníka často předchází například oddlužení nebo reorganizace. Dlužník tak má díky nové právní úpravě insolvenčního řízení možnost při povolení a schválení výše uvedených způsobů řešení úpadku splnit zákonné podmínky a zajistit si tak splnění oddlužení případně splnění reorganizačního plánu. Oddlužení a reorganizaci označujeme jako sanační řešení úpadku dlužníka⁶⁰, kdežto konkursní řízení je označováno jako likvidační řešení úpadku dlužníka.

Konkurs jako takový je definován v ustanovení § 244 InsZ a jak vyplývá z tohoto ustanovení, jedná se o způsob řešení úpadku spočívající v tom, že na základě rozhodnutí o prohlášení konkursu jsou zjištěné pohledávky věřitelů poměrně uspokojeny z výnosu zpeněžení majetkové podstaty s tím, že neuspokojené pohledávky nezanikají. Účinky prohlášení konkursu jsou vázány na zveřejnění rozhodnutí insolvenčního soudu v insolvenčním rejstříku. Insolvenční soud může rozhodnout o prohlášení konkursu na majetek dlužníka rovnou s rozhodnutím o úpadku, když je u dlužníka vyloučeno, že může být rozhodnuto o oddlužení nebo reorganizaci. V ostatních případech je insolvenční soud vázán 3 měsíční lhůtou pro rozhodnutí o způsobu řešení úpadku od rozhodnutí o úpadku ve smyslu ustanovení § 149 odst. 1 InsZ. V některých případech může dojít ke zrušení reorganizace a prohlášení konkursu. Důvody zrušení reorganizace jsou uvedeny v následující podkapitole věnující se reorganizaci.

Prohlášením konkursu přechází na ustanoveného insolvenčního správce oprávnění nakládat s majetkovou podstatou, aby tak mohl zpeněžit majetek zapsaný v soupisu majetkové podstaty. S prohlášením konkursu jsou spojeny další oprávnění a povinnosti jak pro insolvenčního správce, tak pro dlužníka.

Insolvenční správce po prohlášení konkursu vstupuje do všech právních vztahů dlužníka a dá se říct, že jedná jeho jménem. Fakticky to znamená, že zajišťuje provoz dlužníkovu podniku⁶¹ včetně vedení daňové evidence a účetnictví. Přimo těmto povinnostem je věnována celá čtvrtá kapitola. Dále insolvenční správce vykonává funkci zaměstnavatele, vystupuje jako statutární orgán společnosti ve vztahu k dlužníkovým zaměstnancům a vykonává práva k

---

60 Sanace z latinského „sanare“ - uzdravit, zhojit.

61 K provozu dlužníkovu podniku dochází v případech, kdy je zřejmé, že při zpeněžení bude dosaženo vyšší částky při prodeji provozovaného podniku, nebo když je patrné, že takový podnik vykazuje zisk.

akciím dlužníka, které náleží do majetkové podstaty. Insolvenční správce také vydává souhlas k přijetí či odmítnutí dědictví nebo daru dlužníka. Pokud dlužník odmítne dar či dědictví bez souhlasu insolvenčního správce, považuje se takové jednání za absolutně neplatné a neúčinné. Mezi povinnosti insolvenčního správce spojené s prohlášením konkursu řadíme vyhotovení mezitimní účetní závěrky ke dni předcházejícímu dni, kdy nastaly účinky prohlášení konkursu a vypracování zprávy o hospodářské situaci dlužníka ke dni prohlášení konkursu. Na tuto zprávu dosud neexistuje formulář, a není stanovena přesná forma, jak má tato zpráva vypadat. Je však stanoveno, že zpráva by měla obsahovat kromě popisu majetku především návrh insolvenčního správce, jakým způsobem bude zpeněžována majetková podstata. Zpeněžení majetkové podstaty je možné teprve po vyznačení právní moci rozhodnutí o prohlášení konkursu a po první schůzi věřitelů, ledaže se jedná o zpeněžení majetku bezprostředně ohroženého zkázou.⁶²

Podstatou konkursního řízení je tedy zpeněžení majetkové podstaty insolvenčním správcem. Při zpeněžování je důležité, zda se jedná o pohledávku zajištěnou majetkem dlužníka či nezajištěnou pohledávku. Pokud insolvenční správce prodává zajištěný majetek, je vždy vázán pokynem zástavního věřitele. Při zpeněžování nezajištěného majetku má insolvenční správce možnost vybrat zprostředkovatele prodeje, případně určit způsob zpeněžení. Následné uzavření kupní smlouvy podléhá schválení věřitelského výboru, příp. zástupce věřitelů. Pokud schůze věřitelů neustanovila věřitelský výbor, vykonává její funkci insolvenční soud.⁶³ K udělení souhlasu insolvenčního soudu nebo věřitelského orgánu se zpeněžením nezajištěného majetku je nutná písemná a zcela konkrétní žádost insolvenčního správce ve které bude zejména uvedeno, jakým způsobem chce majetek dlužníka zpeněžit. Pokud insolvenční správce zpeněžuje více položek majetkové podstaty, může navrhnout již během trvajícího konkursního řízení částečný rozvrh pro úhrady pohledávek.

Po zpeněžení veškerého majetku dlužníka předkládá insolvenční správce insolvenčnímu soudu konečnou zprávu, která se podává společně s vyúčtováním jeho odměny a hotových výdajů. Ke dni podání konečné zprávy má insolvenční správce povinnost sestavit účetní závěrku. V konečné zprávě je insolvenční

---

62 § 283 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

63 § 61 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

správce povinen uvést přehled uspokojených pohledávek za majetkovou podstatou, neuspokojených pohledávek za majetkovou podstatou, příp. pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou a přehled zpeněženého majetku s uvedením výsledku zpeněžení. Dále musí uvést majetek, který nebyl zpeněžen a uvést, z jakého důvodu nedošlo ke zpeněžení. V konečné zprávě se taktéž uvádí výčet důležitých jednání pro insolvenční řízení. Po podání konečné zprávy může při nesrovnalostech insolvenční soud ještě vyzvat insolvenčního správce k opravě či doplnění konečné zprávy nebo vyúčtování. Následně vyzve insolvenční soud účastníky řízení vyhláškou k podávání námitek ve lhůtě 15 dnů od zveřejnění konečné zprávy v insolvenčním rejstříku. Pokud nikdo námitky nevznesl, insolvenční soud rozhodne o konečné zprávě bez nařízení jednání. Jsou-li však vzneseny námitky účastníkem řízení, insolvenční soud nařídí jednání za účelem projednání námitek proti konečné zprávě. Na jednání může insolvenční soud konečnou zprávu a vyúčtování insolvenčního správce schválit, vrátit k přepracování, popřípadě odmítnout, shledá-li insolvenční soud, že námitky proti konečné zprávě jsou vzneseny důvodně a zpochybňují zprávu jako celek.⁶⁴ Pokud po uspokojení všech pohledávek za majetkovou podstatou zůstane v insolvenčním řízení částka určená k rozdělení mezi zbývající nezajištěné věřitele, insolvenční soud vydá na základě návrhu insolvenčního správce rozvrhové usnesení. Po právní moci rozvrhového usnesení insolvenční správce vydá částky uvedené v rozvrhu jednotlivým věřitelům a poté podá zprávu insolvenčnímu soudu o splnění rozvrhového usnesení. Tento postup byl upraven již v předchozí právní úpravě ZKV a jako takový byl přejetý do současné právní úpravy InsZ.⁶⁵ Před samotným rozvrhovým usnesením a jeho vyplacením se však přednostně hradí doposud neuhrazené pohledávky, které se uspokojují kdykoliv během konkursního řízení.⁶⁶ Ani po provedení rozvrhového usnesení a podání zprávy o splnění rozvrhového usnesení však činnost insolvenčního správce v insolvenčním řízení nekončí. Insolvenční soud nejprve usnesením konkurs zruší a vyzve insolvenčního správce, aby uzavřel účetní knihy ke dni zrušení konkursu, sestavil účetní závěrku a předal dlužníkovi zpět daňové a účetní doklady.

---

64 § 304 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

65 SCHELLEOVÁ, Ilona. *Bankrotý očima práva*. Bratislava: Elita, 1997. ISBN 80-8044-029-8, s. 261.

66 Mezi tyto pohledávky řadí InsZ v ustanovení § 305 pohledávky za majetkovou podstatou, pohledávky jim postavené na roveň a zajištěné pohledávky.

V závěru zprávy o splnění povinností insolvenčního správce musí správce požádat insolvenční soud o zproštění funkce a až poté jej insolvenční soud zproští funkce a konkurs zcela končí.

1.6.4. Reorganizace

Reorganizaci jako jedinou nelze jednoznačně označit za způsob řešení úpadku, neboť tento způsob řešení by měl vyústit nejen v uspokojení věřitelů, ale také v ozdravení dlužníka, respektive jeho podniku. Jedná se tedy o unikátní možnost pro dlužníka, kdy lze zachránit provoz dlužníkovy podniku, postupně uspokojovat pohledávky věřitelů a ozdravit tak své podnikání dle schváleného reorganizačního plánu. Dle ustanovení § 316 odst. 1 InsZ je reorganizace definována jako postupné uspokojování pohledávek věřitelů při zachování provozu dlužníkovy podniku, zajištěné opatřeními k ozdravení hospodaření tohoto podniku dle insolvenčním soudem schváleného reorganizačního plánu s průběžnou kontrolou jeho plnění ze strany věřitelů. Možnost řešit úpadek nebo hrozící úpadek reorganizací mají pouze dlužníci, kteří jsou podnikateli a reorganizace se týká jejich podniku.⁶⁷

Reorganizace je přípustná, pokud dlužníkův celkový obrat za poslední účetní období předcházející dni podání insolvenčního návrhu dosáhl alespoň částky 50.000.000 Kč nebo zaměstnává alespoň 50 zaměstnanců v pracovním poměru.⁶⁸ Výše uvedená přípustnost reorganizace se týká tedy pouze velkých podniků. InsZ však myslí také na menší podniky. Pokud dlužník společně s insolvenčním návrhem nebo nejpozději do doby rozhodnutí o úpadku předloží insolvenčnímu soudu reorganizační plán odsouhlasený alespoň polovinou všech zajištěných věřitelů a alespoň polovinou všech nezajištěných věřitelů podle výše jejich pohledávek, není potřeba, aby byla splněna podmínka obratu ani počtu zaměstnanců.⁶⁹ InsZ však stanovuje výjimky z přípustnosti reorganizace taktéž pro některé podnikatelské subjekty.⁷⁰

Stejně jako u konkursu tak i při řešení úpadku reorganizací má dlužník

---

67 § 316 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

68 § 316 odst. 4 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

69 § 316 odst. 5 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

70 Dle ustanovení § 316 InsZ není reorganizace přípustná, je-li dlužníkem právnická osoba v likvidaci, obchodník s cennými papíry nebo osoba oprávněná k obchodování na komoditní burze podle zvláštního právního předpisu.

povinnost sestavit mimořádnou účetní závěrku ke dni, který předcházel dni v němž nastaly účinky rozhodnutí o úpadku. Mezitimní účetní závěrku má dlužník povinnost sestavit ke dni předcházejícímu dni, ve kterém nastanou účinky povolení reorganizace.⁷¹ Jelikož v reorganizaci zůstává dispoziční oprávnění k majetkové podstatě dlužníkovi, povinnost sestavit účetní závěrku má dlužník a nikoli insolvenční správce.

K podání návrhu na povolení reorganizace je oprávněný vedle dlužníka také přihlášený věřitel, který tak jedná v dobré víře. Postavení oprávněného věřitele k podání návrhu na reorganizaci přísluší také společníkům a členům dlužníka podniku.

O reorganizaci může být rozhodnuto dvojím způsobem. Prvním způsobem je, že dlužník přiloží k insolvenčnímu návrhu reorganizační plán schválený všemi potřebnými věřiteli, jak bylo uvedeno výše a insolvenční soud tak o reorganizaci dlužníka rozhodne společně s rozhodnutím o úpadku.⁷² Dalším způsobem, jakým může být rozhodnuto o reorganizaci, je samostatným rozhodnutím insolvenčního soudu. V takovém případě nejdříve insolvenční soud rozhodne o úpadku dlužníka a následně usnesením rozhodne o způsobu řešení úpadku dlužníka reorganizací.⁷³

Stěžejním dokumentem pro uskutečnění reorganizace je reorganizační plán, který je předkládán insolvenčnímu soudu ke schválení. Přednostní právo k sestavení reorganizačního plánu má dlužník i když návrh na povolení reorganizace podal některý z přihlášených věřitelů.⁷⁴ Dlužník má možnost buď předložit reorganizační plán společně s insolvenčním návrhem nebo ve lhůtě 120 dnů od povolení reorganizace. Tuto lhůtu lze v mimořádných případech a na žádost prodloužit až o dalších 120 dnů. Právo přednostně sestavit reorganizační plán však není absolutní. Výše uvedené pravidlo neplatí v případě, kdy dlužník oznámí insolvenčnímu soudu, že nemá v úmyslu předkládat reorganizační plán. Dále mu takové právo může být odňato rozhodnutím schváleným schůzí věřitelů, v krajním případě také insolvenčním soudem.⁷⁵

---

71 § 330 odst. 5 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

72 § 148 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

73 § 317 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

74 ZELENKA, Jaroslav. *Insolvenční zákon: (zákon č. 182/2006 Sb.): poznámkové vydání s důvodovou zprávou a nařízením Rady ES 1346/2000*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-657-0., s. 496.

75 § 339 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

Reorganizační plán upravuje postavení všech dotčených osob reorganizací, a to jak osoby dlužníka, tak osob věřitelů. Podstatné náležitosti, které musí obsahovat každý reorganizační plán, upravuje ustanovení § 340 InsZ. Dle tohoto ustanovení musí reorganizační plán obsahovat dělení na skupiny věřitelů dle typu jejich pohledávek a musí určit způsob reorganizace. Dále reorganizační plán obsahuje popis oprávněných osob k jednání, jakým způsobem mohou nakládat s majetkovou podstatou včetně rozsahu oprávnění a dále údaj o tom, jakým způsobem reorganizace ovlivní do budoucna zaměstnanost v dlužníkově podniku.⁷⁶ InsZ dále v ustanovení § 341 odst. 1 uvádí výčet opatření, kterými lze reorganizaci provést. Jedná se například o restrukturalizaci pohledávek věřitelů, prodej majetkové podstaty, zajištění financování provozu podniku nebo fúzi dlužníka.⁷⁷

Ve většině případů se reorganizační plán projednává na schůzi věřitelů, která je za tímto účelem svolána. O přijetí reorganizačního plánu se hlasuje v každé skupině věřitelů tak, jak rozlišuje skupiny reorganizační plán. Pokud v každé skupině věřitelů hlasuje nadpoloviční většina věřitelů pro přijetí reorganizačního plánu, je plán přijat. Mimo schůzi věřitelů lze hlasovat ve výjimečných případech, a to díky hlasovacímu lístku, na kterém je úředně ověřena pravost podpisu. Takový lístek musí být doručen insolvenčnímu soudu nejpozději den před konáním schůze věřitelů.⁷⁸ Dalším procesním subjektem, kterým musí být schválen reorganizační plán, je insolvenční soud. Insolvenční soud se při schvalování reorganizačního plánu řídí nejen zákonnými podmínkami dle ustanovení § 348 InsZ, ale také jinými právními předpisy. Zkoumá účelnost a také případný nepoctivý záměr a další okolnosti, které mohou bránit schválení reorganizačního plánu. Insolvenční soud může dokonce rozhodnout o schválení reorganizačního plánu v případě, kdy není na schůzi věřitelů přijatý všemi skupinami věřitelů. O přijetí plánu v takovém případě rozhodne, když bude plán přijatý alespoň jednou skupinou věřitelů a za předpokladu, že se mu jeví reorganizační plán jako spravedlivý pro všechny skupiny věřitelů. Musí být však splněn předpoklad, že schválení a uskutečnění reorganizačního plánu nepovede k dalšímu úpadku dlužníka nebo k jeho likvidaci.

---

⁷⁶ § 340 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

⁷⁷ § 341 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

⁷⁸ § 346 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

Stejně jako jiná rozhodnutí je účinnost reorganizačního plánu vázána na právní moc rozhodnutí. Právní mocí rozhodnutí o schválení reorganizačního plánu je plán závazný pro všechny účastníky dlužníkovy insolvenčního řízení a všechny další dotčené osoby. Tímto okamžikem je také dlužník oprávněn nakládat s majetkovou podstatou, avšak v intencích schváleného reorganizačního plánu. Dále se pozastavuje výkon funkce valné hromady nebo členské schůze a místo toho v její působnosti rozhoduje insolvenční správce.⁷⁹ Dochází také ke změně zápisu v obchodním rejstříku, kdy se u společnosti uvádí poznámka: „Povolena reorganizace“. Po přijetí reorganizačního plánu je nezbytná vzájemná součinnost mezi dlužníkem s dispozičním oprávněním a insolvenčním správcem. Insolvenční správce má povinnost informovat minimálně jednou za 3 měsíce insolvenční soud a věřitele o tom, jak je plněn reorganizační plán. Další povinností insolvenčního správce je sledovat, jakým způsobem dlužník hospodaří, pravidelně aktualizovat seznam majetku a závazků a vyhodnocovat, zda je reorganizační plán úspěšný či nikoli. Jelikož se zpravidla jedná o velké podniky a není v silách „klasického“ insolvenčního správce takové povinnosti obsáhnout, mají na starosti takové podniky zpravidla insolvenční správci se zvláštním povolením.

Dlužník je tedy nadále vázán reorganizačním plánem a jeho provádění kontroluje věřitelský výbor. Na schůzi věřitelů si může věřitelský výbor vyjednat možnost, že některé právní úkony dlužníka podléhají schválení schůzi věřitelů. Nejčastěji se může jednat například o platby přesahující určitou částku, aby tak dlužník nemohl dělat mnohdy riskantní rozhodnutí.

Během procesu reorganizace může dojít také ke změně reorganizačního plánu, v jehož důsledku může být účel reorganizace lépe splnitelný. K podání návrhu na změnu plánu je oprávněný navrhovatel reorganizačního plánu. Taková možnost je obecně velice pozitivní krok, neboť umožňuje pozměňovat reorganizační plán, který je potřeba se stále se měnící nabídkou a poptávkou náležitě upravovat, aby tak byl dlužník konkurenceschopný. Při úspěšném plnění reorganizačního plánu končí reorganizace jejím splněním. Insolvenční soud rozhodne usnesením o jejím splnění, dále také o odměně a nákladech insolvenčního správce.⁸⁰ Pokud není insolvenční soud spokojený s průběhem

---

79 § 333 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

80 § 364 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

reorganizace, případně je naplněna jedna z podmínek stanovená ustanovením § 363 odst. 1 InsZ, rozhodne insolvenční soud o přeměně reorganizace v konkurs.

1.6.5. Nepatrný konkurs

Nepatrný konkurs je někdy také označován jako „spotřebitelský konkurs“ a to z důvodu, že svým způsobem se jedná o klasický konkurs, jehož průběh je značně zjednodušený a také méně nákladný. Jedná se o speciální formu konkursu, který je volen pro konkursy méně závažné, zejména co se týká výše a počtu přihlášených pohledávek.⁸¹ Nepatrným konkursem může být řešen úpadek dlužníka, který je fyzickou osobou nepodnikatelem nebo v případě, kdy obrat dlužníka dle zákona o účetnictví za poslední účetní období předcházející prohlášení konkursu nepřesahuje 2 miliony Kč a dlužník nemá více než 50 věřitelů.⁸² Nejčastěji se nepatrný konkurs prohlašuje u dlužníků, kteří nesplnili podmínky oddlužení a to buď, že jim bylo schválené oddlužení zrušeno nebo tak, že jim oddlužení nebylo ani schváleno a na jejich majetek byl rovnou prohlášen konkurs. O nepatrném konkursu rozhoduje insolvenční soud výrokem v usnesení, kterým současně prohlašuje na majetek dlužníka konkurs.

Řízení o nepatrném konkursu probíhá v zásadě stejně jako řízení o obecném konkursu. InsZ v ustanovení § 315 taxativně vymezuje odchylky, kterými se toto řízení diferencuje od obecného konkursu. Nemusí být například vůbec ustanoven věřitelský výbor, místo toho mohou věřitelé ustanovit zástupce věřitelů. Dále například insolvenční správce nemusí žádat insolvenční soud ani věřitelský orgán o schválení vyloučení majetku z majetkové podstaty pro jeho neprodejnost či nevymahatelnost a dále v případě včasných námitek proti konečné zprávě může insolvenční soud rozhodnout i bez nařízení jednání.

1.6.6. Úpadek finančních institucí

Vstupem České republiky do Evropské unie byl povinen zákonodárce zapracovat do českého právního řádu úpadek finančních institucí. Pod pojem finanční instituce zákon podřazuje banky, spořitelny a úvěrová družstva,

---

81 KOZÁK, Jan. *Insolvenční zákon a předpisy související*: komentář. 3. vydání Praha: Wolters Kluwer, 2016. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-135-4, s. 412.

82 § 314 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

zahraniční banky, pojišťovny a zajišťovny. Úpadek těchto subjektů je řešen s určitými odchylkami obdobně jako obecný konkurs. Tyto odchylky jsou stanoveny z důvodu ochrany klientů těchto institucí. Jelikož se jedná o společnosti, jejichž obraty jsou enormně vyšší než obraty „klasických“ dlužníků, tak pro úpadek finanční instituce může být ustanoven pouze insolvenční správce se zvláštním povolením.⁸³

---

83 Finanční instituce a způsob řešení jejich úpadku. *Epravo* [online]. 2015, 2-3 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/financni-institute-a-zpusob-reseni-jejich-upadku-97805.html>.

2. Insolvenční správce

S přijetím insolvenčního zákona č. 182/2006 Sb. účinného od 1. 1. 2008 se v českém právním řádu objevil nový procesní subjekt, kterým je insolvenční správce. Jeho procesní postavení v insolvenčním řízení upravuje InsZ a zároveň zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích (dále jen „ZoIS“), účinný od 1.1.2008. Insolvenční správce je procesním subjektem insolvenčního řízení⁸⁴, jehož účelem je řešení úpadku a hrozícího úpadku dlužníka soudním řízením některým ze stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkových věřitelů.⁸⁵ Insolvenční správce má práva, oprávnění a povinnosti stanoveny jednak zákonem a dále je vázán rozhodnutím a pokyny insolvenčního soudu.⁸⁶ Insolvenční správce jedná svým jménem na účet dlužníka, pokud na něho přešlo oprávnění nakládat s majetkovou podstatou. Výkon činnosti insolvenčního správce patří mezi svobodná povolání, tedy podnikání na základě jiného než živnostenského oprávnění.⁸⁷ Dle ZoIS je možné, aby se insolvenčním správcem stala fyzická osoba, která je oprávněna vykonávat činnost insolvenčního správce, nebo veřejná obchodní společnost nebo zahraniční obchodní společnost nebo zahraniční sdružení. Tyto zahraniční formy správcovství však lze nalézt v českém právním prostoru velmi obtížně. Je nutné uvést, že insolvenční správce může působit pouze v rámci zahájeného insolvenčního řízení na rozdíl například od advokátů, kteří mohou vykonávat i jiné právní služby.⁸⁸ Pokud insolvenční správce nebyl ustanoven insolvenčním soudem do řízení⁸⁹, můžeme hovořit o tzv. „latentním insolvenčním správcem“.⁹⁰ Ten je sice vedený v celostátním elektronickém seznamu⁹¹ insolvenčních správců, ale nemůže vykonávat žádnou činnost. Z toho důvodu se v praxi setkáváme s velkým počtem advokátů, daňových poradců, případně notářů, kteří paralelně vedle své praxe provozují i činnost insolvenčního

84 § 9 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

85 § 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

86 § 40 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

87 VILÍMOVÁ, J. *Insolvenční správce vs. Podnikatel*. Konkursní noviny. 2015, s 27.

88 § 1 odst. 2, zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, v platném znění.

89 § 25 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

90 Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, sp zn. 312/2006 Dz, ze dne 9.11.2005.

91 Seznam insolvenčních správců vede ministerstvo spravedlnosti a je veřejně dostupný na internetové stránce: www.justice.cz.

správce. Do konce roku 2009 bylo insolvenčních správců v České republice několik tisíc. Počátkem roku 2010 většina z nich ztratila povolení k výkonu činnosti insolvenčních správců a jejich počet razantně klesl. Základní povolení k výkonu funkce insolvenčního správce vydává ministerstvo spravedlnosti. Dnem nabytí právní moci povolení vzniká právo vykonávat činnost insolvenčního správce. Vedle „základního“ povolení rozlišujeme dále zvláštní povolení, které se vydává insolvenčním správcům, kteří mají zájem vykonávat funkci insolvenčního správce dlužníkovi, který je podle zvláštního právního předpisu finanční institucí s jiným režimem než klasické společnosti, investiční společností či penzijní společností. U zvláštního povolení vzniká právo vykonávat činnost insolvenčního správce také nabytím právní moci povolení. Povolení i zvláštní povolení se udělí tomu, kdo splnil obecné a kvalifikační předpoklady vymezené v ustanovení § 6 ZoIS.

2.1. Obecné a kvalifikační předpoklady

Obecnými předpoklady pro výkon činnosti insolvenčního správce jsou plná způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost, uzavření pojistné smlouvy na vlastní náklady⁹² a úhrada správního poplatku, který je pro rok 2018 stanoven částkou 5.000,-Kč v položce 10. písm. e) sazebníku, který je nedílnou součástí zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Kvalifikačními předpoklady jsou vysokoškolské vzdělání magisterského studijního programu, složení základní zkoušky insolvenčního správce a dále také vykonání alespoň tříleté odborné praxe v oblasti související s výkonem funkce insolvenčního správce. Magisterským studijním programem je myšleno studium, které navazuje na bakalářský studijní program, když standardní doba tohoto studia je nejméně jeden rok a nejvýše tři roky. V případech, kdy to vyžaduje charakter studijního programu, nemusí magisterskému studiu předcházet studium bakalářské. Pro řádné získání magisterského vzdělání je určující složení státní zkoušky a obhajoba diplomové práce. Obory lékařství a veterinárního lékařství zakončují studium formou složení státní rigorózní zkoušky.⁹³ Zkouška pro budoucí insolvenční správce má více částí, a to ústní a písemnou. Jelikož činnost

⁹² Vyhláška č. 314/2007 Sb., o minimálním limitu pojistného plnění a minimálních standardech pojistných smluv insolvenčních správců, v platném znění.

⁹³ STANISLAV, Antonín. *Zákon o insolvenčních správcích: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-826-1. , s. 24.

insolvenčního správce není pouze striktně označenou výšečí v právním systému, tak tato zkouška prověřuje znalost uchazečů o vydání povolení v oblastech obchodního, občanského, správního, finančního a také pracovního práva. Uchazeč musí ovládat znalosti řízení podniku, vedení účetnictví a zejména být schopen aplikovat InsZ v praxi.⁹⁴ Pokud uchazeč chce získat zvláštní povolení k výkonu funkce insolvenčního správce, musí obdobně složit zkoušky, které vyžadují speciální znalosti a ke kterým je potřeba značné erudice a zkušeností. Podrobněji upravuje průběh zkoušek vyhláška č. 312/2007 Sb., o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců. Výše citovaná vyhláška upravuje ustanovením § 4a dále také velice obecně, jaké doklady jsou potřeba k prokázání odborné tříleté praxe.⁹⁵ Stanovuje omezení, že praxe nesmí být vykonána více než 10 let před podáním žádosti.

2.2. Zvláštní druhy insolvenčních správců

Dle typu povolení dělíme insolvenční správce na 2 skupiny. Nejpočetnější skupinu tvoří insolvenční správci se „základním“ povolením. K ultimu měsíce ledna 2018 činil počet těchto správců 506.⁹⁶ Seznam insolvenčních správců je součástí insolvenčního rejstříku, což je elektronický systém, který je veřejně přístupný a je provozován v souladu s důvodovou zprávou k návrhu zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, kde je v obecné části kladen důraz na maximální publicitu a přístupnost. Vedení centrálního seznamu insolvenčních správců upravuje ustanovení § 16 až § 22 ZoIS. Seznam je členěn na obecnou a zvláštní část. Druhou skupinou je tedy skupina zvláštních insolvenčních správců. Pro srovnání lze uvést, že těchto insolvenčních správců bylo k ultimu měsíce ledna 2018 na území České republiky jen 39.

Dalším kritériem pro členění insolvenčních správců je fáze insolvenčního řízení. Zákon upravuje postavení zástupce insolvenčního správce, předběžného insolvenčního správce a odděleného insolvenčního správce. Samostatnou skupinou je poté hostující insolvenční správce, který je aktivní k ultimu měsíce ledna 2018 na území České republiky pouze jeden.

---

94 ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční správce v roce jedna*, Bulletin advokacie, 2010, č. 1-2, s. 53.

95 § 4a vyhlášky č. 312/2007 Sb., o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců, v platném znění.

96 Počet insolvenčních správců lze sledovat na stránkách: www.isir.justice.cz/InsSpravci.

2.2.1. Zástupce insolvenčního správce

Pokud insolvenční soud uzná za vhodné, může v ojedinělých případech ustanovit zástupce insolvenčnímu správci v intencích ustanovení § 33 InsZ. Zástupce insolvenčního správce insolvenční soud zvolí, když se obává, že by ustanovený insolvenční správce nemohl ze závažných důvodů vykonávat svoji činnost například pro závažnou nemoc. Současně s ustanovením zástupce insolvenčního správce insolvenční soud určí dobu, po kterou bude zástupce vykonávat činnost. Zástupce insolvenčního správce má tedy práva a povinnosti stejná jako insolvenční správce a je vázán pouze časovým omezením své činnosti, které určuje insolvenční soud. Postava zástupce insolvenčního správce je důležitým procesním subjektem sloužícím k zajištění řádného průběhu insolvenčního řízení v situaci, kdy insolvenční správce není schopný ze závažných důvodů vykonávat svoji činnost.⁹⁷

2.2.2. Zvláštní insolvenční správce

Zvláštní insolvenční správce je osoba, která na rozdíl od „klasického“ insolvenčního správce složila navíc oproti základní zkoušce také zkoušku zvláštní a získala tak zvláštní povolení k výkonu funkce. Na tohoto insolvenčního správce jsou kladeny daleko vyšší nároky při skládání zkoušky než u „klasického“ insolvenčního správce. Vzhledem k náročnosti funkce zvláštního insolvenčního správce jsou i podmínky pro výkon této funkce zatíženy prověřováním odborných znalostí. Zkouška pro získání zvláštního povolení je považována za jednu z nejobtížnějších profesních zkoušek vůbec. Již ZKV, který pozbyl účinnosti dne 1.1.2008, v ustanovení § 9 upravoval osobu zvláštního insolvenčního správce. V předešlé právní úpravě byl tento zvláštní správce ustanoven ke „klasickému“ správci z důvodu rozsahu správy, či z důvodu potřeby erudovanosti v určitém oboru. Dle současného právního stavu insolvenční soud ustanoví zvláštního insolvenčního správce v případech, kdy se vyžaduje vzhledem k osobě úpadce odborné specializace. Pro ustanovení do funkce, odměňování a další procesní úkony platí ustanovení o insolvenčním správci obdobně.⁹⁸ Zvláštní insolvenční

---

97 MARŠÍKOVÁ, J. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Rady ES 1346/2000 a prováděcími předpisy ve znění zákonů č. 69/2011 Sb., a č. 73/2011 Sb.* Praha : Leges, 2011, ISBN 978-80-87212-75-2, s. 71.

98 § 35 odst. 2. zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

správce se ustanovuje v případě, kdy je osoba dlužníka: „*finanční institucí se zvláštním režimem nebo obchodníkem s cennými papíry, centrálním depozitářem, provozovatelem vypořádacího systému, organizátorem trhu s investičními nástroji, investiční společností, investičním fondem penzijní společností nebo penzijním fondem, anebo dlužníkem, jehož úpadek je řešen reorganizací, nebo jehož roční úhrn čistého obrátu podle zvláštního právního předpisu za poslední účetní období předcházející insolvenčnímu návrhu dosáhl alespoň částku 100.000.000 Kč, anebo který zaměstnává nejméně 100 zaměstnanců v pracovním poměru.*“⁹⁹

2.2.3. Předběžný insolvenční správce

Dle ustanovení §27 odst. 1 InsZ insolvenční soud ustanoví insolvenčního správce nejpozději v rozhodnutí o úpadku. Za podmínek stanovených tímto zákonem může insolvenční soud ustanovit insolvenčního správce již ve fázi před rozhodnutím o úpadku. V takovém případě hovoříme o předběžném insolvenčním správci. Předběžný správce vykonává činnost před rozhodnutím o úpadku ve stejném rozsahu jako ustanovený insolvenční správce při rozhodnutí o úpadku. O ustanovení předběžného správce rozhoduje insolvenční soud předběžným opatřením, které je stejně jako další rozhodnutí zveřejněné v insolvenčním rejstříku.¹⁰⁰ Proti takovému rozhodnutí, které insolvenční soud učinil při výkonu dohledací činnosti, není odvolání přípustné, pokud zákon nestanoví jinak. Insolvenční soud ustanovuje předběžného správce především z důvodu právní jistoty, aby se dlužník zdržel nakládání s majetkovou podstatou a nečinil tak neplatná právní jednání či se dokonce nedopouštěl svým jednáním trestných činů.¹⁰¹ Předběžný správce má povinnost provést opatření ke zjištění dlužníkovy majetku a k jeho zajištění, jakož i přezkoumání dlužníkovy účetnictví nebo evidence vedené podle zvláštního právního předpisu.¹⁰² Pokud insolvenční soud nerozhodne v rozhodnutí o úpadku o osobě jiného insolvenčního správce, zůstává jím předběžný správce a získává tak plnou působnost v insolvenčním řízení. Tato právní úprava je zcela logická, neboť předběžný správce je již s osobou dlužníka a jeho majetkem řádně seznámen.

⁹⁹ § 3 odst. 2 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, v platném znění.

¹⁰⁰ § 82 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

¹⁰¹ § 225 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění

¹⁰² § 112 odst. 3., zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

2.2.4. Oddělený insolvenční správce

Odděleného insolvenčního správce insolvenční soud ustanoví v takových případech, kdy je důvodné podezření z možné podjatosti či určitého poměru insolvenčního správce k některému z dlužníkových věřitelů nebo jen k některým ze zástupců dlužníkových věřitelů. Může se jednat například o příbuzenský vztah popřípadě jiný právní vztah, kvůli kterému je možné, že insolvenční správce nebude jednat nezáujatě. Pro tyto účely zákonodárce zřídil institut odděleného insolvenčního správce, který bude úkony s těmito věřiteli provádět a bude tak vykonávat funkci insolvenčního správce pro určitou část, ze které je původní insolvenční správce vyloučen. Je-li v průběhu insolvenčního řízení činných více insolvenčních správců je nezbytné v souladu s ustanovením § 6 vyhlášky č. 313/2007 Sb.¹⁰³ nejprve stanovit jednu celkovou odměnu insolvenčních správců pro celé řízení dle ustanovení § 1 až § 5 výše uvedené vyhlášky a následně určit podíly jednotlivých insolvenčních správců na této odměně. Celkovou odměnu nelze navyšovat jen proto, že v insolvenčním řízení dlužníka bylo činných více insolvenčních správců.¹⁰⁴

2.2.5. Hostující insolvenční správce

Nejméně početnou skupinu tvoří hostující insolvenční správce. Hostující správce má možnost vykonávat činnost jak předběžného, odděleného tak i zvláštního insolvenčního správce. Hostujícím insolvenčním správcem se může stát příslušník státu z Evropské unie nebo Švýcarské konfederace, který je jednak insolvenčním správcem ve své domovské zemi a dále také vykonává činnost na území České republiky.¹⁰⁵ Stejně oprávnění může získat společnost, která má stejnou právní strukturu jako u nás veřejná obchodní společnost a má ve své domovské zemi oprávnění k výkonu insolvenčního správce a má povolení k takovému výkonu na území České republiky.¹⁰⁶ K ultimu měsíce března 2018 na území České republiky vykonává činnost takového správce pouze jeden.¹⁰⁷

---

103 Vyhláška č. 313/2007 Sb., vyhláška o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů.

104 Usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 NSČR 54/2013 ze dne 30.9.2015.

105 § 2 odst. 3, zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, v platném znění.

106 § 2 odst. 4 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, v platném znění.

107 Seznam insolvenčních správců je veřejně přístupný na insolvenčním rejstříku.

3. Činnost insolvenčního správce

Osoba insolvenčního správce a jeho činnost je natolik obsáhlá, že se této problematice věnuje celá třetí kapitola. Navzdory tomu, že hlavním cílem této práce je seznámit čtenáře s činností insolvenčního správce vůči správci daně, která se naplno projevuje především u konkursu, tak mnoho práv a povinností insolvenčního správce je společných pro všechny způsoby řešení úpadku dlužníka.

3.1. Přezkoumání přihlášených pohledávek

Pro insolvenční řízení je zásadní existence pohledávky. Jak již bylo uvedeno, aby mohlo být zahájeno insolvenční řízení, tak se dlužník musí nacházet v úpadku. V usnesení insolvenčního soudu, kterým se zjišťuje úpadek dlužníka, bude zároveň vždy jedním z výroků stanovena povinnost věřitelům, pokud dosud nepřihlásili svoje pohledávky, aby tak učinili ve stanovené lhůtě.¹⁰⁸ Přihlásit svoji pohledávku mohou věřitelé, i když je dosud insolvenční soud nevyzval k podávání přihlášek.¹⁰⁹ Tato lhůta nesmí být kratší než 30 dnů a zároveň nesmí být delší než 2 měsíce od rozhodnutí o úpadku dlužníka. Jedná se o lhůtu procesní povahy a proto, pokud je přihláška předána k přepravě poslední den lhůty, považuje se, že je přihlášená včas.¹¹⁰ K pozdním přihláškám insolvenční soud již nepřihlíží, avšak i z tohoto pravidla existují výjimky, kdy například nemohl věřitel pro významné okolnosti uplatnit svoji pohledávku včas.¹¹¹ Každý věřitel má povinnost zaslat insolvenčnímu soudu přihlášku ve dvou vyhotoveních, když jedna zůstává na soudu a druhou soud odesílá insolvenčnímu správci. V současné době se přihlášky přeposílají především prostřednictvím datové schránky, fyzicky jsou na insolvenční soud přihlášky podávány již zcela minimálně.

Věřitel musí svoji pohledávku přihlásit na stanoveném formuláři¹¹² a uvést podstatné náležitosti, jako je například důvod vzniku pohledávky a výše přihlašované pohledávky. Pokud věřitel uplatňuje v přihlášce pohledávky zajišťovací právo, je povinen uvést způsob zajištění a okamžik jeho vzniku. Pokud

---

108 § 2 odst. 4 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, v platném znění.

109 § 110 odst. a zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

110 Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 NSČR 2/2010 ze dne 26.10.2010.

111 Usnesení Vrchního soudu v Olomouci sp. zn. 11 VSOL 65/2013 ze dne 15.11.2011.

112 Formulář: Přihláška pohledávky, dostupné na odkazu:

<https://isir.justice.cz/isir/common/stat.do?kodStranky=FORMULAR>.

přihlašuje pohledávku vykonatelnou, musí věřitel uvést, o jakou skutečnost se vykonatelnost opírá.¹¹³ Jednou z podstatných náležitostí přihlášky je, že musí být vždy vyčíslena v penězích, i kdyby se mělo jednat o pohledávku nepeněžitou. Tato povinnost je stanovena z důvodu případného hlasování věřitelů v poměru podle výše přihlášených pohledávek. Pouze osobě insolvenčního správce přísluší přezkum přihlášených pohledávek. Tato činnost je zásadní, neboť je rozhodující pro vyčíslení celkových pohledávek dlužníka a odvíjí se od toho následný způsob řešení úpadku dlužníka. Insolvenční správce přezkoumává jednotlivé přihlášky a zkoumá, zda přihláška obsahuje správné označení věřitele a dlužníka, dále prověřuje důvod vzniku pohledávky a zkoumá přiložené listiny, zda opravdu prokazují vznik pohledávky věřitele vůči dlužníkovi. Pokud při přezkumu přihlášek dojde insolvenční správce k závěru, že je přihláška podaná věřitelem formálně vadná případně neúplná, vyzve věřitele k opravě či doplnění. V takovém případě stanoví lhůtu, která nesmí být kratší než 15 dnů. Součástí výzvy musí být také poučení, jakým způsobem má věřitel přihlášku opravit či doplnit a dále poučení o důsledcích nesplnění povinností vyplývajících z výzvy.¹¹⁴ Pokud věřitel pohledávku řádně a včas doplní, může insolvenční správce přejít k samotnému přezkumu přihlášky.

Přihlášky pohledávek přezkoumává insolvenční správce podle předložených listin a dle účetnictví dlužníka nebo jeho evidence vedené dle zvláštního právního předpisu.¹¹⁵ Nedílnou součástí přezkoumávání pohledávek je součinnost dlužníka, kdy insolvenční správce vyzve dlužníka, aby se k přihlášeným pohledávkám vyjádřil, konkrétně aby uvedl, zda je uznává či nikoli. Během celého insolvenčního řízení jsou ve smyslu ustanovení § 43 InsZ orgány veřejné správy povinny poskytovat insolvenčnímu správci součinnost. Při přezkoumávání pohledávek se jedná zejména o součinnost správce daně, správy sociálního zabezpečení a soudů. Přezkum každé dílčí pohledávky probíhá zvlášť a insolvenční správce je povinen postupovat svědomitě a s odbornou péčí¹¹⁶ při přezkoumávání přihlášek pohledávek.¹¹⁷ Výsledkem této činnosti je seznam

113 § 174 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

114 § 188 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

115 Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění.

116 Dle rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1374/2012 ze dne 30.6.2015 se povinností postupovat při výkonu funkce „s odbornou péčí“ rozumí povinnost vyššího stupně než povinnost postupovat při výkonu funkce „s péčí řádného hospodáře“.

117 §36 odst.1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

přihlášených pohledávek. Tento seznam musí obsahovat identifikaci věřitelů, výši a pořadí přihlášených pohledávek, označení zajištěných pohledávek, vykonatelných pohledávek a označení pohledávek, které insolvenční správce nebo dlužník popírá. Tento seznam je podkladem pro přezkumné jednání, které v případě úpadku řešeného konkursem nařizuje insolvenční soud. Seznam musí být zveřejněný v dostatečné lhůtě v insolvenčním rejstříku. Pokud je způsobem řešení úpadku dlužníka oddlužení, insolvenční soud stanoví povinnost insolvenčnímu správci, aby nejpozději ve lhůtě 30 dnů od skončení lhůty pro přihlašování pohledávek předložil seznam přihlášených pohledávek včetně jednotlivých přezkumných listů.

3.2. Soupis majetkové podstaty

Za další stěžejní činnost insolvenčního správce lze označit sepsání soupisu majetkové podstaty. Insolvenční správce je pověřen k tomu, aby zjistil, jaký majetek dlužník vlastní a ten zapsal do soupisu majetkové podstaty. Z toho důvodu má insolvenční správce k dispozici například bezplatný přístup do katastru nemovitostí a dále mu při zjišťování majetkové podstaty poskytuje součinnost příslušný registr vozidel. Demonstrativní výčet položek, které může obsahovat soupis majetkové podstaty, uvádí ustanovení § 206 InsZ.¹¹⁸ Je také důležité zmínit položky, které do soupisu majetkové podstaty zapsat nelze. Jedná se o majetek, který nelze postihnout výkonem rozhodnutí nebo exekucí.¹¹⁹ Takový majetek je nejčastěji majetek dlužníka, který nezbytně potřebuje k zajištění svých potřeb nebo potřeb své rodiny či k plnění pracovních úkolů, a další věci, jejichž prodej by byl proti morálním pravidlům společnosti. Jako příklad lze uvést třeba ošacení, běžné vybavení domácnosti, studijní a náboženskou literaturu, snubní prsteny, a zvířata, která jsou společníky, a nikoli určena k chovu.¹²⁰ V soupisu majetkové podstaty musí insolvenční správce specifikovat majetek, aby nebylo možné jej zaměnit s jiným, a dále označit důvod soupisu daného majetku. Musí

---

118 Jedná se o finanční prostředky, věci movité i nemovité, soubor věcí, věci hromadné, dlužníkovi vkladní knížky, akcie, směnky, šeky nebo jiné cenné papíry, obchodní podíly, pohledávky, dlužníkova mzda nebo plat, jeho odměna za výkon člena obchodní společnosti, příjmy, které dlužníkovi nahrazují jeho odměnu za práci (nemocenská, peněžitá pomoc v mateřství, podpora v nezaměstnanosti), další věci, které lze ocenit penězi, příslušenství, přírůstky a plody.

119 § 207 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

120 § 322 odst. 1 a 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění.

uvést hodnotu majetku pro případ zpeněžení a dále uvést, zda se jedná o zajištěný či nezajištěný majetek. Při procesu sepisování majetku do soupisu majetkové podstaty vychází insolvenční správce zejména ze seznamu majetku dlužníka přiloženého k insolvenčnímu návrhu. Dále má insolvenční správce k dispozici přístup do katastru nemovitostí, jak již bylo uvedeno. V katastru nemovitostí by měl insolvenční správce každého dlužníka prolustrovat, zda vlastní či vlastnil nějaký nemovitý majetek. Insolvenční správce dále požádá o poskytnutí součinnosti příslušný registr vozidel dle trvalého bydliště dlužníka. Následně prověří dlužníka v centrálním depozitáři cenných papírů, a pokud dlužník uvede v seznamu majetku například účet stavebního spoření či jiný účet, požádá o zaslání výpisu příslušnou institucí. Pokud v seznamu majetku dlužník uvádí jiný specifický majetek, insolvenční správce požádá příslušný orgán o poskytnutí součinnosti, aby tak měl co nejvíce podkladů pro sepsání soupisu majetkové podstaty. Může se jednat například o historické zbraně, letadla, hodnotná silniční kola nebo například vzácné obrazy. Hotový soupis majetkové podstaty poté odešle insolvenčnímu soudu a ten jej zveřejní v insolvenčním rejstříku. Pokud věřitel má za to, že insolvenční správce měl do soupisu majetkové podstaty zahrnout i další majetek, který by byl následně v insolvenčním řízení zpeněžen a výtěžek z takového prodeje použit k uspokojení věřitelů, může navrhnout insolvenčnímu soudu, aby v rámci dohlédací činnosti dle ustanovení § 10 a § 11 InsZ uložil insolvenčnímu správci zapsat do soupisu majetkové podstaty i další věci, o kterých se domnívá, že by tam měly být zahrnuty.¹²¹

Skutečnost, že je majetek zapsán v soupisu majetkové podstaty, ještě neznamená, že se tento majetek bude vždy zpeněžovat. Pokud je způsobem řešení úpadku dlužníka oddlužení formou splátkového kalendáře a svoji pohledávku neuplatnil žádný zajištěný věřitel, tak majetek, který dlužník vlastní, bude vedený v soupisu majetkové podstaty pouze jako evidovaný. Pokud nedojde ke zrušení oddlužení a následnému prohlášení konkursu na majetek dlužníka, tento majetek zůstane dlužníkovi. Pokud ovšem dlužník podmínky schváleného oddlužení neplní, insolvenční soud prohlásí na majetek dlužníka konkurs a majetek, který byl původně pouze evidovaný, bude insolvenční správce zpeněžovat.

---

121 Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp zn. 29 Cdo 914/2014 ze dne 17.7.2014.

3.3. Uspokojování pohledávek se zvláštním režimem

Uspokojování pohledávek věřitelů by mělo být prováděno zásadně rovnoměrným způsobem. Jelikož však existují rozdílné typy pohledávek, dochází i k jinému postavení věřitelů a s tím spojeného přednostního či nepřednostního uspokojování. Postavení věřitelů při uspokojování jejich pohledávek je velice důležité, neboť pokud uvedeme například situaci, že dlužník má pohledávku vzniklou z nehrazení výživného a vedle toho má pohledávku vzniklou z nehrazení plateb na odvoz komunálního odpadu, tak na pomyslné pyramidě přednostních pohledávek je dlužné výživné zcela na vrcholu a bude hrazeno vždy přednostně. Proto je důležité v insolvenčním řízení dělit věřitele na věřitele zajištěné, věřitele nezajištěné, věřitele pohledávek za majetkovou podstatou, věřitele pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou a věřitele podřízených pohledávek.

Insolvenční správce musí vždy zkoumat, o jaký typ pohledávky jde, a podle toho jednat například při zpracovávání konečné zprávy a přípravě návrhu rozvrhového usnesení u konkursního řízení.

3.3.1. Zajištěná pohledávka

Zajištěná pohledávka je taková pohledávka, která je zajištěna majetkem dlužníka, přičemž tento majetek je zapsán v soupisu majetkové podstaty. V takovém případě mluvíme o zajištěném věřiteli a ten uplatňuje zástavní právo k určité věci. Zajištěný věřitel musí v přihlášce pohledávky jasně uvést, že uplatňuje zástavní právo, jinak se má za to, že přihlašuje pohledávku jako nezajištěnou.

Postavení zástavního věřitele je unikátní z toho důvodu, že zpeněžení zajištěné věci má v režii právě zajištěný věřitel. Vydává pokyny ke správě majetku, případně ke zpeněžení insolvenčnímu správci a ten je těmito pokyny vázán. Pokud k jedné věci uplatňuje zástavní právo více věřitelů je rozhodující okamžik vzniku zajišťovacího práva. V takovém případě vydává pokyn věřitel první v pořadí a ostatní věřitelé se k jeho pokynu připojují, případně mohou vyjádřit nesouhlas s pokynem. Zástavní věřitel může ve svém pokynu určit například zprostředkovatele prodeje, určit jeho odměnu, určit prodejní cenu a další

pokyny spojené s nakládáním se zajištěným majetkem. Může také nastat situace, že zástavní věřitel po dobu celého insolvenčního řízení pokyn neudělí v takovém případě se majetek dlužníka nezpeněží a zástavní právo věřitele nadále trvá.¹²²

Zajištěné věřitele lze označit za oddělené věřitele. Oddělené z toho důvodu, že se tyto věřitelé uspokojují přednostně, a to z prostředků získaných zpeněžením majetkové podstaty. Pořadí jejich uspokojování se řídí dobou vzniku zajištění.¹²³ Po prodeji zajištěného majetku a vyplacení zajištěného věřitele v oddlužení jeho účast končí. Při zpeněžování v konkursním řízení dlužníka, pokud pohledávka zajištěného věřitele není uspokojena zcela, je věřitel se zbytkem své pohledávky zařazen do rozvrhového usnesení mezi nezajištěné věřitele.

3.3.2. Pohledávka za majetkovou podstatou

Věřitelé s pohledávkou za majetkovou podstatou jsou další skupinou s odlišným procesním postavením. Jejich taxativní výčet uvádí ustanovení § 168 InsZ. Společným znakem pohledávek za majetkovou podstatou je to, že vznikají po zahájení insolvenčního řízení nebo po vyhlášení úpadku. Nejčastěji jsou takovými pohledávkami dluh na hotových výdajích a odměně insolvenčního správce, náklady spojené se správou majetku, daňové nedoplatky, poplatky, pojistné na sociálním a zdravotním pojištění. Tyto pohledávky se uspokojují v plné výši kdykoliv během insolvenčního řízení.¹²⁴ Pohledávky za majetkovou podstatou se uplatňují písemně vůči osobě s dispozičním oprávněním.¹²⁵ Věřitel má povinnost vždy vyrozumět insolvenčního správce, že takové uplatnění provedl. Nejčastěji se tak stává v režimu schváleného oddlužení plněním formou splátkového kalendáře, kdy má dispoziční oprávnění ke svému majetku dlužník a například neplatí řádně a včas faktury za elektřinu nebo plyn. Poskytovatel těchto služeb vyzve písemně dlužníka k úhradě dluhu a zároveň tuto výzvu zašle na vědomí insolvenčnímu správci. V takové situaci by mělo být zcela automatické, aby dlužník po úhradě vzniklé pohledávky za majetkovou podstatou

---

122 Děje se tak například v situacích, kdy je nízká poptávka po nemovitých věcech a zástavní věřitel tak vyčkává, než se trh s nemovitými věcmi opět bude rozvíjet a poptávka stoupne.

123 Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 29 NSČR 7/2014 ze dne 30.3.2016.

124 §168 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

125 Problematice spojené s dispozičním oprávněním se věnuje kapitola 4.2.

zaslal insolvenčnímu správci potvrzení o úhradě pohledávky, aby tak mohl insolvenční správce informovat insolvenční soud o plnění podmínek schváleného oddlužení. V praxi však dlužníci s insolvenčním správcem nekomunikují a neuhrazení takto vzniklých pohledávek může vést až ke zrušení schváleného oddlužení a prohlášení konkursu na majetek dlužníka.

3.3.3. Pohledávka postavená na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou

Tato skupina pohledávek byla zákonodárcem vytvořena za účelem toho, aby vedle pohledávek za majetkovou podstatou byla další skupina, při které je způsob uplatňování pohledávek zcela obdobný. Dle důvodové zprávy k InsZ je tato skupina značně rozšířena oproti předchozí právní úpravě v zákoně o konkursu a vyrovnání z důvodu potřeby regulovat postavení věřitelů z titulu jejich přihlašovaných pohledávek. Mezi tyto pohledávky řadíme všechny pracovněprávní nároky, pohledávky věřitelů na náhradu škody na zdraví, platby výživného a v neposlední řadě také odměnu za sepsání a podání insolvenčního návrhu. Tuto změnu zavedla novela InsZ účinná od 1.7.2017. Nově tedy dlužník nehradí odměnu za sepsání a podání insolvenčního návrhu přímo zpracovateli, ale zpracovatel přihlásí svoji pohledávku postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou do insolvenčního řízení dlužníka, kterému tento návrh zpracoval. Přihláška za zpracování insolvenčního návrhu vzhledem k typu pohledávky bude hrazena přednostně před všemi běžnými pohledávkami. Pro pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou je tedy společné to, že se uplatňují přednostně.

3.4. Přezkumné jednání

Účinností novely InsZ, která vstoupila v účinnost dne 1.7.2017 v podobě zákona č. 64/2017 Sb., došlo k zásadním změnám. Nejmarkantnější změnou pro insolvenčního správce, co se týká jeho činnosti, je zcela jednoznačně nahrazení přezkumného jednání zprávou o přezkumu. Při řešení úpadku dlužníka formou oddlužení již insolvenční soud nenařizuje přezkumné jednání, jak tomu bylo před přijetím novely. Místo toho insolvenční soud v usnesení o úpadku stanoví

povinnost insolvenčnímu správci, aby zaslal ve lhůtě 30 dnů od skončení lhůty pro přihlašování pohledávek zprávu o přezkumu, zprávu pro oddlužení, soupis majetkové podstaty a další požadované dokumenty. Insolvenční správce tedy po ustanovení musí zvolit termín konání přezkumného jednání a ten sdělit dlužníkovi alespoň 7 dní před konáním jednání. Přezkumné jednání se koná v provozovně, popřípadě v sídle insolvenčního správce. Zpráva o přezkumu je formulář vytvořený ministerstvem spravedlnosti¹²⁶, který potvrzuje osobní účast dlužníka a insolvenčního správce na přezkumném jednání. Insolvenční správce poté tento podepsaný dokument zasílá insolvenčnímu soudu ke zveřejnění v insolvenčním rejstříku. Obsah zprávy o přezkumu bývá zpravidla obdobný jako protokol sepsaný na přezkumném jednání vedeném insolvenčním soudem. Zprávu společně s ostatními formuláři odesílá insolvenční správce prostřednictvím datové schránky a tyto dokumenty jsou doručeny okamžikem, kdy bylo podání dodáno do datové schránky insolvenčního soudu.¹²⁷

Dalším dokumentem, který musí insolvenční správce odeslat insolvenčnímu soudu, je zpráva pro oddlužení. Tato zpráva obsahuje posouzení, zda je dlužník schopný splnit zákonnou podmínku úhrady alespoň 30% přihlášených pohledávek nezajištěných věřitelů a obsahuje stanovisko insolvenčního správce ke způsobu řešení úpadku dlužníka. Dále tato zpráva obsahuje distribuční schéma, což je tabulka obsahující všechny přihlášené pohledávky nezajištěných věřitelů a výše jejich podílů.

U konkursního řízení je předpoklad, že pohledávek věřitelů bude větší množství než u „klasického“ oddlužení a že dlužník nebude poskytovat řádně součinnost. Přezkumná jednání proto nadále nařizuje insolvenční soud. Obecně se dá říct, že změna konání přezkumných jednání u oddlužení je hodnocena negativně. Dlužníci často nepovažují osobu insolvenčního správce jako autoritu a často se nechovají tak, jako kdyby seděli v jednací místnosti před insolvenčním soudcem. Záleží tedy na individuálním přístupu každého insolvenčního správce, jakým způsobem toto jednání bude řídit. Záměrem této změny bylo „odlehčit“ insolvenčním soudům a předat část jejich agendy na insolvenční správce, ovšem pokud dlužník nedorazí na přezkumné jednání nařízené insolvenčním správcem,

¹²⁶ Formulář je veřejně přístupný na odkazu: <https://isir.justice.cz/isir/common/stat.do?kodStranky=FORMULAR>.

¹²⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 3325/2013 ze dne 27.10.2015.

ten mu nemůže udělit pořádkovou pokutu pro zmeškání jednání. Zákonodárce by měl tedy v této oblasti předat insolvenčnímu správci také pravomoci, které by mu pomohly zajistit řádný průběh jednání.

3.5. Incidenční spory

Incidenční spory jsou takové spory, které vznikají v souvislosti s insolvenčním řízením. Jedná se o spory, které je nutné rozhodnout před vyřízením hlavní záležitosti v insolvenčním řízení. Již v ZKV, který předcházel nyní platnému InsZ, vznikla potřeba upravit zejména pravomoci a příslušnost k řešení sporů, které byly konkursem vyvolány. Často se jednalo o spory, které neřešil ani občanský soudní řád. Vzhledem k tomu, že právní úprava v tomto směru téměř neexistovala, musel se k těmto sporům často vyjadřovat stanovisky Nejvyšší soud.¹²⁸ InsZ již těmto problémům předešel a vymezil incidenční spory tím, že uvedl taxativní výčet sporů, které mohou být jako incidenční spory řešeny. Jedná se například o řízení, kdy se vedou spory o pravost, výši nebo pořadí pohledávek, dále spory o vyloučení majetku z majetkové podstaty a další spory, které zákon označuje za spory incidenční.¹²⁹ Pro projednání incidenčního sporu je místně i věcně příslušný vždy insolvenční soud, u kterého je vedeno insolvenční řízení daného dlužníka.¹³⁰ Rozhodnutí incidenčního sporu je závazné pro dané insolvenční řízení a mimo takové řízení nemá zcela žádný význam.

Incidenční spory jsou nejčastěji vedeny mezi věřiteli a insolvenčním správcem. Může se jednat například o situaci, kdy insolvenční správce popře pohledávku přihlášeného věřitele a ten s popřením nesouhlasí. Návrh na projednání incidenčního sporu má povahu žaloby a jako takový je také projednáván.¹³¹ Insolvenční soud přijatou žalobu zašle ostatním účastníkům k vyjádření a zároveň s tím nařídí jednání za účelem rozhodnutí incidenčního sporu. Insolvenční soud rozhoduje o incidenčních sporech buďto vyhovujícím či zamítavým rozsudkem, případně může usnesením rozhodnout o schválení smíru.

---

128 Pro příklad lze uvést například Stanovisko občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 06. 1998, Cpjn 19/98 („R 52“), např. bod I. stanoviska.

129 § 159 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

130 MARŠÍKOVÁ, J. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Rady ES 1346/2000 a prováděcími předpisy ve znění zákonů č. 69/2011 Sb., a č. 73/2011 Sb.* Praha : Leges, 2011, ISBN 978-80-87212-75-2, s. 71.

131 § 79 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění.

3.6. Rozporování neplatných a neúčinných právních úkonů

Další činností insolvenčního správce je rozporování neplatných a neúčinných právních úkonů. Tuto činnost provádí za účelem zamezení krácení majetkové podstaty. Pokud by takové jednání neřešil, došlo by k bezdůvodnému obohacení třetí osoby, která by tak získala plnění bez právního důvodu a byla by povinna takové obohacení vrátit zpět.¹³² InsZ upravuje v ustanovení § 233 výjimku a to, že insolvenční správce může odmítnout vydání bezdůvodného obohacení z důvodu, že nedošlo k obohacení majetkové podstaty.¹³³

O neplatnosti právních úkonů rozhoduje insolvenční soud. Insolvenční soud při svém rozhodování nepřihlíží k jiným rozhodnutím soudu či jiného orgánu, kterým došlo ke zjištění neplatnosti v průběhu insolvenčního řízení.¹³⁴ V souvislosti s tímto ustanovením je potřeba uvést skutečnost, že pokud jiný soud pravomocně rozhodl o neplatnosti určitého úkonu před zahájením insolvenčního řízení, tak se takové jednání považuje za neplatné i v insolvenčním řízení.¹³⁵

Pokud by dlužník svým jednáním krátil možnost uspokojení věřitelů nebo zvýhodňoval některé věřitele oproti jiným, konal by tak neúčinný právní úkon.¹³⁶ Stejně jako u neplatných právních úkonů bude o takových jednáních rozhodovat insolvenční soud.

---

132 § 2991 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění.

133 § 233 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

134 § 231 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

135 § 232 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

136 § 235 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

4. Daňové povinnosti insolvenčního správce

V souladu s ustanovením § 246 odst. 1 InsZ prohlášením konkursu přechází na insolvenčního správce dispoziční oprávnění¹³⁷ nakládat s majetkovou podstatou. Od okamžiku prohlášení konkursu insolvenční správce tedy kromě jiného zajišťuje také plnění daňových povinností. Z hlediska povinností stanovených zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, se jedná zejména o povinnost podat daňové tvrzení nejpozději do 30 dnů ode dne účinnosti rozhodnutí o úpadku dlužníka.¹³⁸ Další povinností insolvenčního správce je podávat v průběhu insolvenčního řízení daňová tvrzení v obvyklých lhůtách ke všem daním, ke kterým je dlužník v době prohlášení úpadku registrován.¹³⁹ Z tohoto důvodu je velmi důležité, aby si insolvenční správce zjistil, k jakým daním je dlužník přihlášen, a rozhodl případně i o zrušení některých registrací, které již nejsou povinné, čímž zjednoduší administrativu s tím spojenou. Daňový řád předpokládá plnění všech povinností dlužníka jako kteréhokoliv jiného daňového subjektu ve lhůtách určených v ustanovení § 244 odst. 2 daňového řádu.

Další povinností, kterou daňový řád ukládá insolvenčnímu správci je, aby ke dni předložení konečné zprávy zpracoval řádné daňové tvrzení za uplynulou část zdaňovacího období, za kterou jej dosud nepodal, a tvrzenou daň zapracoval do této konečné zprávy.¹⁴⁰ Tato povinnost musí být splněna insolvenčním správcem ve lhůtě 15 dnů ode dne, ke kterému mělo dojít ke zpracování daňového tvrzení.¹⁴¹ Daňová řízení jednotlivých daní budou popsána v kapitole 4.3.

4.1. Vztah insolvenčního a daňového řízení

S přijetím zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, došlo ke speciálnímu vymezení daňového řízení ve vztahu k insolvenčnímu řízení. Vzájemný vztah insolvenčního a daňového řízení předtím neupravoval žádný právní předpis. Obecně upravoval institut plnění daňových povinností zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, avšak právní úprava byla dosti strohá. Vzájemný vztah insolvenčního a daňového řízení regulují v současnosti ustanovení § 242 až § 245 daňového řádu. K souběhu výše

¹³⁷ Dispozičnímu oprávnění dlužníka a insolvenčního správce je zaměřena kapitola 4.2.

¹³⁸ § 244 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění.

¹³⁹ § 244 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění.

¹⁴⁰ § 244 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění.

¹⁴¹ § 244 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění.

citovaných řízení je třeba zmínit, že po zahájení insolvenčního řízení lze zahájit daňové řízení a v takovém řízení pokračovat. Výjimkou je proces daňové exekuce, kterou lze nařídit, nicméně ji nelze provést.¹⁴² Dalším podstatným prvkem při vzájemném vztahu těchto řízení jsou daňové pohledávky. Pokud po právní moci rozhodnutí o úpadku dlužníka vznikají pohledávky z důvodu neplnění daňových povinností, jedná se o daňové pohledávky, které mají status pohledávek za majetkovou podstatou.¹⁴³

Daňový řád tedy právně upravuje situaci, kdy se dlužník dostane do insolvenčního řízení a je prohlášen úpadek dlužníka. Jaký konkrétní dopad zahájení insolvenčního řízení pro dlužníka má, upravují jednotlivé zákony věnující se konkrétním daním. V souvislosti s daňovým řízením je potřeba také zmínit skutečnost, že když insolvenční soud rozhodne o úpadku dlužníka, nevzniká od tohoto okamžiku u daňové pohledávky úrok z prodlení, pokud se nejedná o pohledávku za majetkovou podstatou.¹⁴⁴

4.2. Dispoziční oprávnění v insolvenčním řízení a jeho vztah k plnění daňových povinností

V závislosti na fázi insolvenčního řízení a také způsobu řešení úpadku dlužníka InsZ stanovuje, kdo je ve vztahu k majetkové podstatě osobou s dispozičním oprávněním. InsZ v ustanovení § 228 stanovuje demonstrativní výčet činností, které se považují za nakládání s majetkovou podstatou dlužníka. Pro účel této práce je důležité uvést, že se jedná mimo jiné o plnění povinností podle platného právního předpisu o daních, vedení účetnictví a plnění evidenčních povinností. Aby bylo jasné, kdo má tyto činnosti plnit, InsZ v ustanovení § 229 odst. 3 blíže uvádí, v jaké fázi insolvenčního řízení, respektive při jakém způsobu řešení úpadku dlužníka je osobou s dispozičním oprávněním dlužník a kdy insolvenční správce.

4.2.1. Osoba s dispozičním oprávněním – dlužník

V době od podání insolvenčního návrhu do doby vydání rozhodnutí o úpadku je osobou s dispozičním oprávněním ve vztahu k majetkové podstatě

---

142 § 243 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění.

143 § 242 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění.

144 § 243 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění.

vždy dlužník. Dlužník je však povinen od okamžiku účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení zdržet se jednání, které by mělo za následek podstatné změny v majetku dlužníka, nebo pokud by se jednalo o nezanedbatelné zmenšení majetkové podstaty. Dlužník však může činit kroky, kterými majetkovou podstatu obohatí a zvýší tak její hodnotu. Z důvodu právní jistoty může insolvenční soud ustanovit předběžného insolvenčního správce, který bude nakládat s majetkovou podstatou v takovém rozsahu, v jakém bude dlužník omezen.

V době od rozhodnutí o úpadku do rozhodnutí o způsobu řešení úpadku je osobou s dispozičním oprávněním k majetkové podstatě také dlužník.¹⁴⁵ V tomto mezidobí je dlužník povinen respektovat všechna omezení uvedená v InsZ zejména pak ustanovení § 140 InsZ.

V době od povolení oddlužení je osobou s dispozičním oprávněním k majetkové podstatě dlužník, nestanoví-li InsZ jinak. Rozhodující u oddlužení je forma. Při schválení oddlužení formou zpeněžení majetkové podstaty se dispoziční oprávnění k majetkové podstatě od právní moci rozhodnutí dělí mezi 2 subjekty, a to mezi insolvenčního správce, pokud se jedná o majetek náležející do majetkové podstaty a dlužníka, pokud se jedná o majetek, který dlužník získal do svého vlastnictví po schválení oddlužení. Při schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře má dispoziční oprávnění k majetku náležejícímu do majetkové podstaty dlužník. To neplatí, pokud se jedná o věc, která slouží k zajištění a věřitel v přihlášce uvedl, že uplatňuje k majetku zástavní právo. Majetek, který slouží k zajištění, insolvenční správce zpeněží po schválení oddlužení na základě pokynu zajištěných věřitelů.

V době od povolení reorganizace je osobou s dispozičním oprávněním k majetkové podstatě také dlužník. Od právní moci rozhodnutí o povolení reorganizace se tak ruší omezení dispozičních oprávnění dlužníka, ke kterým v dosavadním průběhu insolvenčního řízení došlo, zejména se jedná o předběžná opatření vydaná dle ustanovení § 113 InsZ.¹⁴⁶ Pokud i po povolení reorganizace má být dlužníkovi v některém právním jednání omezena či zakázána dispozice,

---

¹⁴⁵ § 229 odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

¹⁴⁶ Insolvenční soud vydá předběžné opatření v době do vydání rozhodnutí o úpadku, aby tak zabránil změnám v majetkové podstatě v neprospěch věřitelů.

musí o tom insolvenční soud rozhodnout samostatným usnesením. V té části dispozičního oprávnění, ve které bude dlužník omezen, přechází oprávnění na ustanoveného insolvenčního správce. Od účinnosti reorganizačního plánu může být dlužník omezen pouze opatřeními, která budou uvedena a schválena v reorganizačním plánu. V rámci reorganizace provádí insolvenční správce dohled nad činností dlužníka s dispozičním oprávněním.¹⁴⁷

4.2.2. Osoba s dispozičním oprávněním – insolvenční správce

Rozhodnutím o prohlášení konkursu nastává přechod oprávnění k nakládání s majetkovou podstatou a všech jiných souvisejících plnění a výkonů práv na osobu insolvenčního správce.¹⁴⁸ Tímto okamžikem může tedy úkony spojené s majetkovou podstatou činit pouze insolvenční správce a veškeré úkony dlužníka v souvislosti s majetkem jsou vůči ostatním osobám absolutně neúčinné. O neúčinné úkony se jedná však pouze v případě, když by dlužník svým jednáním zužoval majetkovou podstatu. Pokud by dlužník svým jednáním obohatil majetkovou podstatu, jeho úkony by byly účinné.¹⁴⁹ Pokud by dlužník odmítl přijetí daru nebo dědictví bez souhlasu insolvenčního správce, tak by bylo jeho jednání neplatné. Totéž platí, jestliže dlužník uzavře bez souhlasu insolvenčního správce dohodu o vypořádání dědictví, podle které má z dědictví obdržet méně, než činí jeho dědický podíl.¹⁵⁰

4.3. Plnění daňových povinností v insolvenčním řízení

Pro lepší představu časových návazností při plnění daňových povinností využijeme pro názornost právnickou osobu v úpadku Z á m e k M o s t o v s.r.o.¹⁵¹, IČ: 25215345, na kterou byl podán věřitelský insolvenční návrh dne 15.10.2010.¹⁵² Usnesení o úpadku a ustanovení insolvenčního správce bylo

---

147 §331 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

148 §246 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

149 ZELENKA, Jaroslav. *Insolvenční zákon: (zákon č. 182/2006 Sb.): poznámkové vydání s důvodovou zprávou a nařízením Rady ES 1346/2000*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-657-0, s. 377.

150 § 246 odst. 4 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

151 Insolvenční řízení dlužníka Zámek Mostov s.r.o. je veřejně dostupné z:
https://isir.justice.cz/isir/ueu/evidence_upadcu_detail.do?id=94efcd7d-362e-4609-98e4-8ed9ddaf8226.

152 Příloha č. 1.

zveřejněno v insolvenčním rejstříku dne 19.7.2011.¹⁵³ Usnesení o prohlášení konkursu na majetek dlužníka bylo následně vydáno dne 30.9.2011 a téhož dne v 10:21 hod. nastaly účinky rozhodnutí insolvenčního soudu.¹⁵⁴

4.3.1. Daň z příjmů právnických osob

Lhůta k podání daňového tvrzení u právnických osob činí maximálně 3 měsíce od uplynutí zdaňovacího období, které činilo nejméně 12 měsíců.¹⁵⁵ Právnická osoba je povinna podat nejpozději ve lhůtě 30 dnů ode dne účinnosti rozhodnutí o úpadku daňové tvrzení za tu část zdaňovacího období, která uplynula do dne předcházejícího účinnosti rozhodnutí o úpadku a za kterou nebylo dosud tvrzení podáno.¹⁵⁶ Výše citovanou lhůtu nelze ani na žádost insolvenčního správce prodloužit. Daň vyplývající z takového tvrzení za období před zahájením insolvenčního řízení je pohledávkou, kterou má povinnost finanční úřad řádně přihlásit přihláškou pohledávky do insolvenčního řízení dlužníka. Poslední den lhůty pro podání daňového tvrzení je totiž zároveň dnem splatnosti a ve většině případů dlužník tuto pohledávku vůči správci daně nehradí.¹⁵⁷ Tato lhůta v praxi vytváří správci daně mnoho problémů, protože finanční úřad musí přihlásit svoje pohledávky do insolvenčního řízení dlužníka nejčastěji ve lhůtě 30 dnů, a to je pro správce daně často velmi obtížné.¹⁵⁸ Pro insolvenčního správce je podstatné, že pokud je rozhodnuto zatím „pouze“ o úpadku dlužníka, má povinnost k podání daňového tvrzení dlužník. Po prohlášení konkursu přechází dispoziční oprávnění k nakládání s majetkovou podstatou na insolvenčního správce a poté musí podávat daňová tvrzení insolvenční správce.

Pro lepší představu budeme lhůty k plnění daňových povinností demonstrovat na osobě dlužníka Z á m e k M o s t o v s.r.o. Na společnost byl podán insolvenční návrh dne 15.10.2010. Usnesení o úpadku bylo vydáno dne 19.7.2011 a konkurs na majetek dlužníka byl následně prohlášen dne 30.9.2011.

---

153 Příloha č. 2.

154 Příloha č. 3.

155 § 136 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění.

156 § 244 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění.

157 JÁNOŠÍKOVÁ, Petra a Petr MRKÝVKA. *Finanční a daňové právo*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, ISBN 978-80-7380-639-2., s. 333.

158 HOROVÁ, LL.M., JUDr. Ing. Helena. *Rekapitulace povinností insolvenčního správce vůči správce daně*[online]. In: Praha, 2016, s. 1-4 [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: http://www.asis.cz/create_file.php?id=346.

Daňový subjekt musí sestavit řádnou, mimořádnou a mezitimní účetní závěrku. Řádná účetní závěrka se sestavuje k poslednímu dni účetního období. Mezeitimní účetní závěrka se sestavuje v případech, kdy to vyžadují zvláštní právní předpisy. V tomto případě se tato povinnost řídí ustanovením § 244 odst. 1 daňového řádu. Mezeitimní účetní závěrka se sestavuje k rozvahovému dni.¹⁵⁹ Při sestavování mimořádní účetní závěrky se musí postupovat tak, jako v případech řádné účetní závěrky. Sestavuje se však ke dni jinému, než je konec účetního období¹⁶⁰, a neuzavírají se účetní knihy.

Společnost Z á m e k M o s t o v s.r.o. měla tedy povinnost sestavit účetní závěrku ke dni předcházejícímu rozhodnutí o úpadku, tedy ke dni 18.7.2011. Součástí mimořádné účetní závěrky je rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha k účetní závěrce.¹⁶¹ V souvislosti s prohlášením konkursu vznikla povinnost insolvenčnímu správci podat mezitimní účetní závěrku, a to ke dni předcházejícímu dni, ve kterém nastaly účinky konkursu, v daném případě tedy ke dni 29.9.2011. Pokud insolvenční správce zjistí, že nemá od dlužníka dostatek podkladů, pro které nelze splnit povinnost podání daňového tvrzení, musí insolvenční správce ve stejné lhůtě pro podání tvrzení sdělit správci daně, že nemůže podat daňové tvrzení, a poskytnout mu nezbytnou součinnost ke stanovení daně dle pomůcek.

Tvrzení k dani z příjmů právnických osob bylo tedy podáno ke dni 18.7.2011. Lhůta pro podání takového tvrzení byla 30 dnů to znamená do 17.8.2011 a bylo podáno za zdaňovací období od 1.1.2011 do 18.7.2011.

---

159 § 19 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění.

160 POJSLOVÁ, Romana a Stanislav STANĚK. *Řádná, mimořádná a mezitimní účetní závěrka. České účetnictví*[online]. 2011, 1-3 [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: http://edu.deloitte.cz/Upload/Newsletters/accounting/2011/ucetni_zpravodaj_1110.pdf.

161 JÁNOŠÍKOVÁ, Petra a Petr MRKÝVKA. *Finanční a daňové právo*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, ISBN 978-80-7380-639-2., s. 466.

Obrázek č. 2: Rekapitulace účetních závěrek v závislosti na fázích insolvenčního řízení

Fáze insolvenčního řízení	Typ účetní závěrky	Sestavuje	Ke dni
Rozhodnutí o úpadku	mimořádná	dlužník	předcházejícímu dni, kterým nastanou účinky rozhodnutí o úpadku
Prohlášení konkurzu	mezitímní	insolvenční správce	předcházejícímu dni, kterým nastanou účinky prohlášení konkurzu
Rozhodnutí o přeměně reorganizace v konkurz	mimořádná	dlužník	ke kterému nastanou účinky rozhodnutí soudu o přeměně reorganizace v konkurz
Sestavení konečné zprávy v konkurzu	mezitímní	insolvenční správce	sestavení konečné zprávy
Rozhodnutí o zrušení konkurzu	mimořádná	insolvenční správce	kterým nastanou účinky zrušení konkurzu
Povolení reorganizace	mezitímní	dlužník	kterým nastanou účinky povolení reorganizace
Schválení reorganizačního plánu	mimořádná	dlužník	předcházející dni, kterým nastanou účinky schválení reorganizačního plánu
Splnění reorganizačního plánu	mimořádná	dlužník	kterým nastanou účinky splnění reorganizačního plánu
Splnění plánu oddlužení	mimořádná	dlužník	kterým nastanou účinky splnění plánu oddlužení

Zdroj: Internetový portál mzdová praxe¹⁶²

4.3.2. Daň z příjmů fyzických osob

Pokud je fyzická osoba poplatníkem daně, má povinnost podat daňové tvrzení v průběhu zdaňovacího období z důvodu insolvenčního řízení. Lhůta pro podání daňového tvrzení činí 30 dnů ode dne, ve kterém nastanou účinky rozhodnutí o úpadku. V takovém daňovém tvrzení není možné uplatnit:

A) Slevy na dani

- a) na manželku žijící s poplatníkem v domácnosti s vlastními příjmy nižšími než 68 000 Kč za rok,
- b) na invaliditu,
- c) pro držitele průkazu ZTP/P,
- d) na soustavnou přípravu na budoucí povolání studiem atd.

B) Nezdanitelné části základu daně

- a) dary,
- b) úroky ze stavebního spoření či hypotečního úvěru poskytnutého na financování bytových potřeb poplatníka,
- c) příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem,
- d) pojistné na soukromé životní pojištění atd.

C) Daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s poplatníkem v domácnosti

¹⁶² Dostupné online z: <http://www.mzdovapraxe.cz/archiv/dokument/doc-d41428v52250-vedeni-ucetnictvi-a-danove-povinnosti-dluznika-v-insolvencnim>.

lze uplatnit pouze formou slevy na dani (nikoli daňového bonusu), a to za každý za počatý měsíc té části zdaňovacího období, za které se podává daňové tvrzení.

Pro určení základu daně poplatníka jsou podstatné jeho příjmy a výdaje. Vychází se z rozdílu mezi těmito příjmy a výdaji. Pokud poplatník vede účetnictví, základ daně se určuje z výsledku hospodaření za to zdaňovací období, za které poplatník podává daňové tvrzení.¹⁶³

Jelikož poplatník v tomto daňovém tvrzení nemůže uplatnit veškeré slevy na dani ani daňový bonus a může uplatnit pouze poměrnou část slevy na poplatníka, vypočtená daňová povinnost se považuje za zálohu na daň.¹⁶⁴ Po uplynutí celého zdaňovacího období, kterým je u fyzické osoby kalendářní rok, podává poplatník daňové tvrzení za celé období v termínu nejpozději 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období, případně pokud poplatníkovi daňové tvrzení zpracovává a podává poradce, tak nejpozději do 6 měsíců po uplynutí zdaňovacího období.¹⁶⁵ V tomto daňovém tvrzení lze již uplatnit veškeré slevy na dani, nezdanitelné části základu daně a další položky odčitatelné od základu daně.

Pokud nastane situace, že z daňového tvrzení podaného ke dni předcházejícímu dni rozhodnutí o úpadku vznikne poplatníkovi daňová povinnost, má povinnost finanční úřad takovou pohledávku přihlásit přihláškou do insolvenčního řízení dlužníka. Po uplynutí zdaňovacího období podá poplatník daňové tvrzení za celý kalendářní rok včetně období před rozhodnutím o úpadku, ve kterém již veškeré slevy uplatní, a může mu tak vzniknout přeplatek na dani. V takovém případě nastává z daňového hlediska situace, kdy poplatník zažádá u správce daně o přeplatek na dani a předchozí vzniklou pohledávku, kterou finanční úřad přihlásil do insolvenčního řízení dlužníka, správce daně již nadále nenárokuje, neboť po podání daňového tvrzení za celé zdaňovací období není uznatelná.

Z pohledu insolvenčního řízení nastává problém ve věci již přezkoumané přihlášky v insolvenčním řízení dlužníka, na kterou je plněno. Správce daně by

---

163 § 38gb odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění.

164 § 38gb odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění.

165 § 136 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění.

měl v takovém případě bez zbytečného odkladu vzít přihlášku své pohledávky zpět, jak vyplývá z ustanovení § 184 InsZ.¹⁶⁶

Lhůtu k podání daňového tvrzení nelze prodloužit. Poplatník může požádat správce daně o prodloužení, avšak správce této žádosti ve většině případů nevyhoví, neboť i on je vázán lhůtou 30 dnů ode dne rozhodnutí o úpadku k přihlášení pohledávky do insolvenčního řízení dlužníka. V souvislosti s tímto sdělením je třeba uvést, že přihlásit pohledávku smí věřitel i dříve, než je rozhodnuto o úpadku dlužníka, tedy po zahájení insolvenčního řízení.¹⁶⁷

4.3.3. Daň z přidané hodnoty

Pro daň z přidané hodnoty je rozhodným obdobím pro určení daňové povinnosti den rozhodnutí o úpadku dlužníka. Ke dni předcházejícímu dni, ve kterém nastanou účinky úpadku, končí zdaňovací období. Toto platí pro všechny osoby bez ohledu na to, zda jsou měsíční či čtvrtletní plátcí daně. Daňová povinnost vyplývající z takového daňového tvrzení je pohledávkou finančního úřadu a ten by tuto pohledávku měl řádně přihlásit do insolvenčního řízení dlužníka. V témže měsíci, ve kterém nastanou účinky rozhodnutí o úpadku, začíná nové zdaňovací období, které začíná právě dnem, kdy nastanou účinky rozhodnutí o úpadku, a končí posledním dnem téhož kalendářního měsíce.¹⁶⁸ Zdaňovacím obdobím je pak již po celou dobu insolvenčního řízení dlužníka kalendářní měsíc.¹⁶⁹

Stejně jako při účincích úpadku dochází v daném měsíci k rozdělení zdaňovacích období na zdaňovací období před a po úpadku, tak ke stejnému rozdělení kalendářního měsíce dochází při skončení insolvenčního řízení.¹⁷⁰

V situaci, kdy dojde k prohlášení úpadku dlužníka, činí lhůta pro podání daňového tvrzení 30 dnů od skončení zdaňovacího období, tj. ode dne předcházejícímu dni, ve kterém nastaly účinky úpadku. Během probíhajícího

¹⁶⁶ Znění § 184 InsZ: „*Věřitel, který podal přihlášku pohledávky nebo na něhož se hledí jako na věřitele přihlášeného, může kdykoli v průběhu insolvenčního řízení vzít přihlášku pohledávky zpět. Insolvenční soud vezme zpětvzetí přihlášky na vědomí rozhodnutím, které se zvlášť doručuje věřiteli, dlužníkovi a insolvenčnímu správci; odvolání proti němu může podat jen věřitel nebo osoba, která podala návrh na vstup do řízení na místo věřitele (§ 183 odst. 2 InsZ). Právní mocí tohoto rozhodnutí věřitelova účast v řízení končí.*“

¹⁶⁷ § 173 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

¹⁶⁸ § 99b odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění.

¹⁶⁹ § 99 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění.

¹⁷⁰ § 99b odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění.

insolvenčního řízení je lhůta pro podání daňového tvrzení stanovena vždy do 25. dne následujícího kalendářního měsíce.¹⁷¹

Stejně jako u daně z příjmů právnických osob využijeme pro znázornění osobu dlužníka Z á m e k M o s t o v s.r.o.. Na dlužníka byl podán insolvenční návrh dne 15.10.2010 a účinky rozhodnutí o úpadku nastaly dne 19.7.2011. Dle výše uvedených lhůt měl tedy dlužník povinnost podat daňové tvrzení ke dni 18.7.2011, tj. ke dni předcházejícímu rozhodnutí o úpadku dlužníka. Lhůta pro podání daňového tvrzení je 30 dnů od konce zdaňovacího období. To znamená, že dlužník Zámek Mostov s.r.o. měl povinnost podat tvrzení nejpozději do 17.8.2011 za zdaňovací období trvající od 1.7.2011 do 18.7.2011. Další daňové tvrzení měl dlužník povinnost podat do 25.8.2011 a to za období od 19.7.2011 do 31.7.2011.

Vůči dlužníkovi Z á m e k M o s t o v s.r.o. nadále probíhá insolvenční řízení z důvodu námitek proti vyúčtování zajištěného věřitele, a tak si musíme představit situaci, kdy by řízení bylo ukončeno a insolvenční správce by podal konečnou zprávu. Pokud by insolvenční správce podal například konečnou zprávu dne 15.3.2018, měl by povinnost podat daňové tvrzení za období 1.1.2018 až 14.3.2018 a to ve lhůtě 15 dnů od podání konečné zprávy.¹⁷²

Jak již bylo výše uvedeno, po přechodu dispozičního oprávnění na osobu insolvenčního správce je důležité zrušit registrace k daním, které pro osobu dlužníka nejsou podstatné a pro insolvenčního správce představují zbytečné povinnosti vůči správci daně.¹⁷³ Je tedy na insolvenčním správci, zda rozhodne zrušit registraci dlužníka k dani z přidané hodnoty či nikoli.

Pokud je dlužník registrován k dani z přidané hodnoty a vykazuje v rozvaze vysoké hodnoty hmotného movitého, nemovitého a nehmotného investičního majetku včetně nedokončeného investičního majetku a zásob, a lze-li očekávat zpeněžení tohoto majetku, je většinou výhodnější zůstat plátcem daně z přidané hodnoty a plnit stanovené povinnosti. Pokud by se insolvenční správce rozhodl pro zrušení registrace k této dani, má povinnost dle ustanovení § 79a zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, odvést uplatněnou daň

---

171 § 101 odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění.

172 § 244 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění.

173 JÁNOŠÍKOVÁ, Petra a Petr MRKÝVKA. *Finanční a daňové právo*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-639-2., s. 368.

z přidané hodnoty z hodnoty majetku vykázaného v účetní bilanci dlužníka. Pokud uváděný majetek v rozvaze již fyzicky neexistuje, měl toto dlužník v účetní závěrce zohlednit. Pokud tak neučinil, má insolvenční správce takový majetek v případě, že se jedná o majetek, který skutečně nezahrnul do majetkové podstaty, zúčtovat jako majetek nenalezený a z účetní evidence jej vyřadit. V souvislosti s výše uvedeným je však nutné upozornit na povinnost plátce daně odvést daň z přidané hodnoty z majetku, pokud došlo ke změně použití majetku, například pro jiné účely než původní ekonomickou činnost.¹⁷⁴

4.3.4. Daň silniční

Dle zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů, jsou předmětem silniční daně silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla. Tato vozidla podléhají dani, jsou-li využívána k podnikání nebo k jiné samostatné výdělečné činnosti nebo v přímé souvislosti s podnikáním. Podmínka podnikání nemusí být splněna v situaci, kdy se jedná o vozidlo s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny určené výlučně k přepravě nákladů a je registrované v České republice.¹⁷⁵

Za provozovatele vozidla zákon považuje osobu, která je zapsána v technickém průkazu vozidla.¹⁷⁶ Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok.¹⁷⁷ Povinnost podání daňového tvrzení je stanovena nejpozději ke dni 31. ledna kalendářního roku následujícího po uplynutí zdaňovacího období.¹⁷⁸ Dle ustanovení § 15 výše citovaného zákona nemá vliv na podání daňového tvrzení úpadek nebo hrozící úpadek, který se řeší v insolvenčním řízení. Z toho plyne, že insolvenční řízení nemá žádný vliv na podávání daňového tvrzení k dani silniční.

To znamená, že společnost Z á m e k M o s t o v s.r.o. podala již v roce 2012 daňové tvrzení k dani silniční za rok 2011 a následující rok, tj. nejpozději do 31.1.2013 podala také daňové tvrzení, a to i přesto, že byl již zjištěn úpadek společnosti.

---

174 § 78 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění.

175 § 2 odst. 1 a 3 zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční, v platném znění.

176 § 4 odst. 1 zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční, v platném znění.

177 § 13 zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční, v platném znění.

178 § 15 zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční, v platném znění.

4.3.5. Daň z nemovitých věcí

Povinnost k podání daňového tvrzení k dani z nemovitých věcí má osoba, která je v úpadku nebo se nachází v hrozícím úpadku. Za zdaňovací období je počítán kalendářní rok a poplatník daně má povinnost podat daňové tvrzení příslušnému finančnímu úřadu nejpozději do 31. ledna v následujícím roce po zdaňovacím období.¹⁷⁹ Rozhodným obdobím pro stanovení daně z nemovitých věcí je stav vlastnického práva k nemovité věci ke dni 1.1. příslušného roku. Daň není závislá na výši příjmů poplatníka nýbrž na velikosti zastavěné plochy¹⁸⁰, koeficientu dle počtu obyvatel obce a dalších faktorech¹⁸¹, které stanoví zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů.

Daňové tvrzení se nepodává, pokud bylo tvrzení k dani z nemovitých věcí podáno v některém z předchozích zdaňovacích období nebo byla daň stanovena z moci úřední a nedošlo ke změně nemovité věci¹⁸², která by měla vliv na výpočet výše daně. V situaci, kdy bude mít insolvenční správce dispoziční oprávnění k nakládání s majetkovou podstatou, nemusí finanční úřad insolvenčnímu správci oznamovat daň platebním výměrem a daň za období počínaje dalším kalendářním rokem je pohledávkou za majetkovou podstatou a jako taková bude přednostně uspokojena. Jestliže bude insolvenční správce zpeněžovat nemovité věci v průběhu několika let, má povinnost vůči správci daně podávat daňová tvrzení a zohledňovat v daňovém tvrzení změněné daňové povinnosti.

Pro představu uvedeme příklad opět na právnické osobě Z á m e k M o s t o v s.r.o. Úpadek byl prohlášen dne 19.7.2011. Daň za rok 2011 se stala splatnou a za rok 2011 si tedy finanční úřad přihlásil pohledávku do insolvenčního řízení dlužníka. K prodeji nemovitých věcí došlo dne 19.9.2017 s právními účinky zápisu vkladu do katastru nemovitostí dne 10.10.2017. Za rok 2017 je tedy daň pohledávkou za majetkovou podstatou a pokud budou dostačovat prostředky z prodeje nemovitých věcí, tak bude tato pohledávka uhrazena přednostně z tohoto prodeje.¹⁸³

---

179 § 13 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, v platném znění.

180 § 10 a 11 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, v platném znění.

181 RADVAN, M a kol. *Finanční právo a finanční správa*. Brno: Masarykova univerzita – Doplněk, 2008, ISBN 80-7239-125-9., s. 224.

182 Například došlo ke změně výměry pozemku, způsobu užívání stavby, bylo přistavěno patro apod.

183 § 305 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

4.3.6. Daň z nabytí nemovitých věcí

Plátcem daně z nabytí nemovitých věcí se od 1. listopadu 2016, kdy nabyla účinnosti novela č. 254/2016 Sb., již se změnilo zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., nově stala osoba kupujícího a nikoli prodávajícího¹⁸⁴. Předmětem této daně je úplatné nabytí vlastnického práva k nemovité věci, která je pozemkem či stavbou, právem stavby či spoluvlastnickým podílem na nemovité věci na území České republiky.¹⁸⁵

Sazba daně z nabytí nemovitých věcí činí 4% ze základu daně zaokrouhleného na celé stokoruny nahoru. Základem daně z nabytí nemovitých věcí je nabývací hodnota snížená o uznatelný výdaj.¹⁸⁶ Nabývací hodnota se stanovuje ke dni, ke kterému nastala skutečnost, jež je předmětem daně z nabytí nemovitých věcí, když se nabývací hodnotou rozumí sjednaná cena, srovnávací daňová hodnota, zjištěná cena nebo zvláštní cena. Rozhodujícím pro určení nabývací hodnoty je právní důvod na základě, kterého dochází k nabytí nemovité věci.¹⁸⁷ Existují také výjimky, kdy dochází k osvobození od placení této daně. Od daně z nabytí nemovitých věcí je osvobozena první koupě novostavby. Musí se ale uskutečnit do pěti let od ukončení stavby.¹⁸⁸

Poplatník daně z nabytí nemovitých věcí je povinen podat daňové tvrzení ve lhůtě 3 kalendářních měsíců následujících po kalendářním měsíci, ve kterém byl proveden vklad vlastnického práva k nemovité věci, práva stavby nebo správy svěřenského fondu do katastru nemovitostí.¹⁸⁹

Pokud by došlo k prodeji nemovité věci před rozhodnutím o úpadku dlužníka, platí pro zpracování daňového tvrzení ustanovení § 245 InsZ, kterým dochází ke sjednocení lhůt.¹⁹⁰

---

184 § 1 zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, v platném znění.

185 § 2 odst. 1 zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, v platném znění.

186 § 10 zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, v platném znění.

187 JÁNOŠÍKOVÁ, Petra a Petr MRKÝVKA. *Finanční a daňové právo*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-639-2., s. 352.

188 § 7 zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, v platném znění.

189 § 32 zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, v platném znění.

190 § 245 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění.

4.3.7. Spotřební daň

Právní úpravu spotřebních daní upravuje zákon č. 363/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon v ustanovení § 136a reguluje problematiku zdaňovacího období a období splatnosti daně v průběhu insolvenčního řízení.

Zdaňovací období je vždy kalendářní měsíc.¹⁹¹ Výjimku z tohoto pravidla představuje prohlášení úpadku plátce daně. V případě insolvenčního řízení plátce daně dochází k ukončení zdaňovacího období a to ke dni předcházejícímu dni, ve kterém nastanou účinky rozhodnutí o úpadku. Další zdaňovací období začíná dnem účinnosti rozhodnutí o úpadku a končí posledním dnem v měsíci.¹⁹² Následující zdaňovací období je již klasický kalendářní měsíc, jak stanovuje ustanovení § 17 zákona o spotřebních daních.

Obdobně je tento proces aplikován při ukončení insolvenčního řízení. Dnem účinnosti rozhodnutí o skončení insolvenčního řízení končí zdaňovací období plátce daně a následující den začíná zdaňovací období nové, které končí posledním kalendářním dnem v měsíci, kdy bylo skončeno insolvenční řízení.¹⁹³

Daňové tvrzení podává osoba s dispozičním oprávněním, a to vždy nejpozději do 25. dne v následujícím kalendářním měsíci po skončení zdaňovacího období. V této lhůtě jsou také plátcí daně oprávněni požadovat vrácení daně.¹⁹⁴ Splatnost daně je stanovena nejpozději do 40. dne od skončení zdaňovacího období, ve kterém vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit.¹⁹⁵ Tyto lhůty jsou tedy stejné pro subjekty v insolvenčním řízení i pro subjekty, které se v insolvenčním řízení nenachází.

---

191 § 17 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, v platném znění.

192 § 136a odst. 1 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, v platném znění.

193 § 136a odst. 2 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, v platném znění.

194 § 18 odst. 1 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, v platném znění.

195 § 136a odst. 2 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, v platném znění.

Závěr

Hlavním cílem této práce bylo seznámit čtenáře s činností insolvenčního správce, zejména s povinnostmi vůči správci daně. Dle mého názoru jsem tohoto cíle dosáhl a tato práce může být pomocným podkladem pro průběh daňových řízení v souvislosti s insolvenčním řízením vůči správci daně u jednotlivých typů daní.

Hned na úvod jsem se účelově věnoval historickému vývoji insolvenčního řízení a také průběhu insolvenčního řízení. Popsal jsem jednotlivé procesní subjekty s uvedením jejich práv a povinností. Dále jsem čtenáři objasnil pojem úpadku a popsal jednotlivé způsoby řešení úpadku dlužníka.

Dále jsem věnoval pozornost samotné osobě insolvenčního správce. Popsal jsem práva a povinnosti, které insolvenční správce má, dále jsem se zabýval obecnými a kvalifikačními předpoklady, které musí insolvenční správce při své činnosti splňovat. Popsal jsem dělení jednotlivých typů insolvenčních správců a definoval rozdíly v jejich činnosti a navzájem jsem jejich práva a povinnosti porovnával. Seznámil jsem čtenáře se změnami, které přinesla novela insolvenčního zákona účinná od 1.7.2017, jako například přenesení povinnosti na insolvenčního správce provádět osobní jednání s dlužníkem za účelem podepsání zprávy o přezkumu, přehledu popěrných úkonů dlužníka a přezkoumání pohledávek.

V poslední kapitole, která je stěžejní částí této práce, jsem seznámil čtenáře s tím, v jaké fázi a způsobu řešení úpadku dlužníka má osoba dispoziční oprávnění k majetkové podstatě a s tím spojenou povinnost vůči správci daně. V další části této kapitoly jsem demonstroval na právnické osobě *Z á m e k M o s t o v s.r.o.*, jehož úpadek je řešen konkursem, jakým způsobem musí insolvenční správce plnit povinnosti vůči správce daně. Uvedl jsem situace, ke kterým dochází v souvislosti insolvenčního a daňového řízení a dále jsem popsal průběh daňového řízení u vybraných typů daní.

Přínos své práce vidím především v osvětlení daňových povinností, které má osoba s dispozičním oprávněním v jednotlivých fázích insolvenčního řízení. V rámci aplikace právních předpisů, zejména těch daňových, jsem na příkladu demonstroval, jakým způsobem by měly být povinnosti vůči správci daně řešeny.

V závěru je třeba podotknout, že osoba insolvenčního správce je natolik unikátní svým procesním postavením, právy a povinnostmi, že se musí jednat o skutečně erudovanou osobu. Tyto osoby musí při výkonu své činnosti skloubit znalosti z oboru práva a ekonomie a hledat vzájemné vztahy mezi těmito relativně vzdálenými obory. Daňové povinnosti insolvenčního správce jsou toho zdárným příkladem. Důležité je tedy, aby insolvenční správce měl dostatečně vědomosti z těchto oborů a uměl je řádně aplikovat v insolvenčním řízení.

Resumé

The topic of this master's thesis is insolvency administrators' activity with focus on taxes. The aim of this thesis is to describe the insolvency administrators' activity to the tax administrator. Insolvency administrator is an essential part of insolvency proceeding and we cannot imagine proceedings without his participation.

First chapter focuses on insolvency proceeding, especially on the historical development of insolvency proceeding on territory of the Czech Republic and the course of insolvency proceedings. Second part of this chapter describes single types of bankruptcy - reorganization, debt relief, bankruptcy and other special types of bankruptcy: insignificant bankruptcy and bankruptcy of financial institutions.

The next chapter describes person insolvency administrator and general and qualification prerequisites which he needs to meet to become an insolvency administrator. Further, I describe the individual types of insolvency administrators and differences in their activities during insolvency proceeding. The last part of this chapter is about the changes after insolvency act nr. 64/2017 Sb, applicable since 1st July 2017.

The last and the most important chapter is divided into two parts. The first part is about person with disposition to perform property substance. This part describes in which phases of insolvency proceedings the person has an obligation to the tax administrator. The second part describes individual taxes and the progress of tax obligations.

This thesis deals with insolvency administrators' activity with focus on taxes. The aim of this thesis is to describe specific obligation of the insolvency administrator to the tax administrator. This thesis distinguishes the deadlines for submitting tax returns and regulates the conditions for their submission. However the whole problem of taxes is so extensive that it's not possible for this thesis to cover it in its full lenght.

Seznam použitých pramenů a literatury

Odborné knihy, monografie

- BŘEZINOVÁ, Hana. *Ekonomické aspekty insolvenčního zákona: účetnictví jako základní zdroj informací pro insolvenční řízení*. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2009. ISBN 978-80-7273-159-6;
- HÁSOVÁ, Jiřina. *Konkurs a vyrovnání*. 2. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Orac, 2001. Knihovnička Orac. ISBN 80-86199-26-6;
- HÁSOVÁ, Jiřina. *Insolvenční zákon: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-555-8;
- HOSTINSKÝ, Jan. *Věřitel v českém a evropském insolvenčním právu*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2009, Monografie. ISBN 978-80-7418-010-1;
- JÁNOŠÍKOVÁ, Petra a Petr MRKÝVKA. *Finanční a daňové právo*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-639-2;
- KOZÁK, Jan, Petr BUDÍN a Lukáš PACHL. *Insolvenční právo, aneb, Osobní bankroty začínají*. Brno: Rašínova vysoká škola, 2008. ISBN 978-80-87001-10-3;
- KOZÁK, Jan. *Insolvenční zákon a předpisy související: komentář*. 3. vydání Praha: Wolters Kluwer, 2016. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-135-4;
- MARŠÍKOVÁ, J. *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Rady ES 1346/2000 a prováděcími předpisy ve znění zákonů č. 69/2011 Sb., a č. 73/2011 Sb.* Praha : Leges, 2011, ISBN 978-80-87212-75-2;
- RADVAN, M a kol. *Finanční právo a finanční správa*. Brno: Masarykova univerzita – Doplněk, 2008, ISBN 80-7239-125-9;
- SCHELLEOVÁ, Ilona. *Bankrot očima práva*. Bratislava: Elita, 1997. ISBN 80-8044-029-8;
- SCHELLEOVÁ, Ilona. *Konkursní a vyrovnací řízení*. Brno: Iuridica

Brunensia, 1995. Právo a současnost. ISBN 80-85964-01-5;

- STANISLAV, Antonín. *Zákon o insolvenčních správcích: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-826-1.
- WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 6., aktualiz. vyd. Praha: Linde Praha, 2011. ISBN 978-80-7201-842-0;
- ZELENKA, Jaroslav. *Insolvenční zákon: (zákon č. 182/2006 Sb.): poznámkové vydání s důvodovou zprávou a nařízením Rady ES 1346/2000*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-657-0;

Odborné články

- JACKSON, T.H., *The Logic and Limits of Bankruptcy Law* Cambridge (MA): Harvard University Press, 1986, reprint Washington, D.C. Beard Books, 2001; s. 44.
- ZOULÍK, František. *Vývoj insolvenčních řízení*. Právní fórum. 2009, roč. 6, č. 4, s. 153-160.
- VILÍMOVÁ, J. *Insolvenční správce vs. podnikatel*. Konkursní noviny. 2015, s 27.
- ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční správce v roce jedna*, Bulletin advokacie, 2010, č. 1-2, s. 53.

Právní předpisy

- Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení;
- Zákon. č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání;
- Zákon č. 89/2012., občanský zákoník;
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád;
- Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích;
- Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí;
- Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční;
- zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty;
- Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii;
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví;
- Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích;

- Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních;
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů;
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník;
- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky;
- Zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí;
- Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, sp zn. 312/2006 Dz, ze dne 9.11.2005;
- Vyhláška č. 314/2007 Sb., o minimálním limitu pojistného plnění a minimálních standardech pojistných smluv insolvenčních správců;
- Vyhláška č. 313/2007 Sb., vyhláška o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů;
- Vyhláška č. 312/2007 Sb., o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců.

Judikatura

- Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 3325/2013 ze dne 27.10.2015;
- Usnesení Vrchního soudu v Praze č.j. 2 VSPH 1383/2015-A-10, KSLB 76 INS 16074/2015 ze dne 27.7.2015;
- Usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 2 VSPH 207/2008 ve věci sp. zn. MSPH 95 INS 2212/2008 ze dne 13. 11. 2008;
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 NSČR 54/2013 ze dne 30.9.2015;
- Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 NSČR 2/2010 ze dne 26.10.2010;
- Usnesení Vrchního soudu v Olomouci sp. zn. 11 VSOL 65/2013 ze dne 15.11.2011;
- Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1374/2012 ze dne 30.6.2015;
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp zn. 29 Cdo 914/2014 ze dne 17.7.2014;
- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 29 NSČR 7/2014 ze dne 30.3.2016;
- Stanovisko občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 06. 1998, Cpjn 19/98 („R 52“).

Seznam internetových zdrojů

- Hospodářský zákoník *Iuridictum Encyklopedie o právu* [online]. Praha, 2016[cit.2018-03-17].Dostupnéz:https://iuridictum.pecina.cz/w/Hospod%C3%A1%C5%99sk%C3%BD_z%C3%A1kon%C3%ADk;
- Finanční instituce a způsob řešení jejich úpadku. *Epravo* [online]. 2015, 2-3[cit.2018-03-01].Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/financni-institute-a-zpusob-reseni-jejich-upadku-97805.html>;
- HOROVÁ, LL.M., JUDr. Ing. Helena. *Rekapitulace povinností insolvenčního správce vůči správce daně*[online]. In: Praxe, 2016, s. 1-4 [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: http://www.asis.cz/create_file.php?id=346.
- POJSLOVÁ, Romana a Stanislav STANĚK. *Řádná, mimořádná a mezitímní účetní závěrka. České účetnictví*[online]. 2011, 1-3 [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: http://edu.deloitte.cz/Upload/Newsletters/accounting/2011/ucetni_zpravodaj_1110.pdf.

Seznam použitých obrázků

- **Obrázek č. 1:** Vývoj insolvenčních návrhů v období od roku 2008 do 2017.....19
- **Obrázek č. 2:** Rekapitulace účetních závěrek v závislosti na fázích insolvenčního řízení.....60

Seznam použitých tabulek

- **Tabulka č. 1:** Způsoby řešení úpadku v České republice v období 2013 až 2015.....24

Přílohy

- Příloha 1: Insolvenční návrh č.j. KSPL 29 INS 12010/2010-A-1
- Příloha 2: Usnesení o úpadku č.j. KSPL 29 INS 12010/2010-A-35
- Příloha 3: Usnesení o prohlášení konkursu č.j. KSPL 29 INS 12010/2010-B-13

Příloha č. 1: Insolvenční návrh č.j. KSPL 29 INS 12010/2010-A-1 ze dne 15.10.2010

Krajský soud v Plzni
Veleslavinova 40
306 17 Plzeň

Navrhovatel:
Spisová značka: **C 3334 vedená u rejstříkového soudu v Hradci Králové**
Název subjektu: **INECON, s.r.o.**
IČO: **48151246**
Sídlo: **Hradec Králové, Okružní 1144, PSČ 50003**
zastoupen panem Milanem Saksou – plná moc
(dále také „navrhovatel“)

Soud: KS Plzeň
Dostlo: 15.10.2010 08:31
Počet stran/stránek: 4/0
Počet stejnopisů: 1

Dlužník:
Spisová značka: **C 9357 vedená u rejstříkového soudu v Plzni**
Název subjektu: **Zámek Mostov, s.r.o.**
IČO: **25215345**
Sídlo: **Mostov, čp. 1, PSČ 35002**
(dále také „dlužník“)

Insolvenční návrh

Dvojmo

I.

Navrhovatel drží za dlužníkem pohledávku ve výši 39.486,-Kč, kterou získal na základě smlouvy o postoupení pohledávky ze dne 31.8.2010 od Ing. Václava Zimy, znalec Krajského soudu v Hradci Králové, Chelčického 55, 500 02 Hradec Králové, IČ: 11023228. Pohledávka byla splatná 14.11.2009 a je podložena daňovým dokladem – fakturou č. 291123, na základě které Ing. Zima vyúčtoval dlužníkovi odměnu za vyhotovení znaleckého posudku č. 117/5595/2009 ze dne 23. října 2009 – nemovitosti evidované na LV č. 115 pro obec Odrava, kat. území Mostov, okres Cheb.

*důkaz: ověřená kopie daňového dokladu – faktury č. 291123, ze dne 23.10.2009
smlouva o postoupení pohledávky ze dne 31.8.2010*

II.

Dlužník své závazky, které mu plynou z výše uvedeného neplní a Navrhovatel má za to, že dlužník není dlouhodobě schopen hradit své splatné peněžité závazky. Splatné dluhy u Navrhovatele činí aktuálně 39 486,-Kč (slovy třicet devět tisíc čtyři sta osmdesát šest korun českých) a zák. příslušenství, splatnost celé pohledávky byla již k 14.11.2009. Pohledávka Navrhovatele stále narůstá o zákonné příslušenství. Dlužníkovi byla zaslána doporučenou poštou písemnost – vyrozumění, oznámení o postoupení pohledávky ve smyslu ust. §526 a násl. Občanského zákoníku a to dne

3.9.2010 ze strany Ing. Zímy a stejně tak doporučenou poštou ze dne 6.9.2010 byl Dlužník vyzván Navrhovatelem k úhradě dlužné částky. Navrhovatel nereagoval žádným způsobem, ani neprojevil vůli a snahu o řešení vzniklé situace.

*důkaz: oznámení o postoupení pohledávky ze dne 31.8.2010
výzva k úhradě ze dne 6.9.2010*

III.

Dle zjištění Navrhovatele má Dlužník i další věřitele s významnými splatnými a rovněž dlouhodobě nehrazenými pohledávkami. Jedná se o tyto věřitele: Volksbank CZ, a.s., Lazarská 13/8, Praha 2, Nové Město, 120 00 Praha, IČ: 25083325 – pohledávka pravděpodobně 29.500.000,-Kč, VIVA leasing, a.s., Tábořská 65/29, Praha 4, Nusle, 140 00 Praha 4, IČ: 26682907 – pohledávka pravděpodobně 7.500.000,-Kč, Finanční úřad v Chebu, Hájkova 2266/28, Cheb, 350 02 Cheb 2 – pohledávka pravděpodobně 316 076,-Kč, Okresní správa sociálního zabezpečení Cheb, Obrněné brigády 549/30, Cheb, 350 01 Cheb 1 – pohledávka pravděpodobně 436 251,-Kč. Dle informací Navrhovatele má Dlužník ve svém vlastnictví nemovitosti zapsané na LV 115, k.ú. Mostov, obec Odrava. Navrhovatel usuzuje, že minimálně pohledávka Finančního úřadu v Chebu a Okresní správy sociálního zabezpečení jsou splatné, jelikož obě tyto instituce již podaly návrh na výkon rozhodnutí formou zástavního práva zákonného, resp. zástavního práva soudcovského.

*Důkaz: kopie LV 115, k.ú. Mostov, obec Odrava
dotazem soudu u výše uvedených dalších dlužníků.*

IV.

Vzhledem k tomu, že počinání Dlužníka lze mít podle Navrhovatele za prokázané, že jsou splněny všechny předpoklady podle Insolvenčního zákona ohledně platební neschopnosti ve smyslu jeho ust. § 3 odst. 1 a dále díky tomu, že Navrhovatel předpokládá, že se dlužník může nacházet i ve stavu předluženosti ve smyslu ust. § 3 odst. 3 Insolvenčního zákona a tedy je evidentně v úpadku, Krajskému soudu se

navrhuje,

aby rozhodl o úpadku Dlužníka a následně, aby podle výsledků zjištění majetkových poměrů Dlužníka rozhodl i o vhodném způsobu jeho řešení. Navrhovatel má přitom za to, že by mělo být rozhodnuto o prohlášení konkursu. Pokud by Městský soud dospěl k závěru, že by mělo být rozhodnuto o prohlášení konkursu, dovoluje si Navrhovatel požádat o ustanovení insolvenčního správce osobou JUDr. Sylvou Rychtalíkovou, Praha 10, Kodaňská 521/57.

V Hradci Králové dne 21.9.2010

*Příloha: výpis z obchodního rejstříku navrhovatele
plná moc*

za INECON, s.r.o.,
Milan Saksu – plná moc
Běžné číslo ověřovací knihy 0 - 30.77/2010
Ověřuji, že Milan Saksu
nar. 15.5.1973
Hradec Králové, smetanova neba
jehož totožnost byla prokázána platným 7490
úředním průkazem, tímto listinou předemnou
vlastnoručně podepsal.
V Hradci Králové dne 23. 09. 2010

Jana ČERNÁ
notářská zjevnice

6
JUD. HELENA DIVISOVÁ
notářka v Hradci Králové

OPIS

Generální plná moc

Já, níže podepsaná Blanka Saksová, r.č. [redacted] trvale bytem Spojovací 667, 503 11 Hradec Králové – jednatel společnosti INECON, s.r.o., Okružní 1144, 500 03 Hradec Králové, IČ: 48151246, zapsané v obchodním rejstříku vedeného Krajským soudem v Hradci Králové, oddíl C, vložka 3334, s právem zastupovat společnost ve všech věcech samostatně, tímto uděluji generální plnou moc panu Milanu Saksovi, r.č. [redacted] trvale bytem Smetanovo nábřeží 1186, 500 02 Hradec Králové, na základě které ho zplnomocňuji, aby mne zastupoval v plném rozsahu při výkonu veškerých práv a povinností jednatele společnosti INECON, s.r.o. se sídlem Okružní 1144, 500 03 Hradec Králové, IČ: 48151246.

V rozsahu této plné moci zplnomocňuji pana Milana Saksu, aby za mne činil veškeré právní a jiné úkony ve vztahu k úřadům, institucím a bankám a dalším třetím osobám, podával návrhy a žádosti, uzavíral veškeré smlouvy, podepisoval listiny, disponoval s firemním bankovním účtem, přijímal a vydával platby v hotovosti, přijímal doručované písemnosti, podepisoval veškeré doklady související s chodem společnosti, zavazoval společnost vůči třetím osobám a činil další právní úkony, a to ve stejném rozsahu jako jednatel společnosti INECON, s.r.o.

V Hradci Králové dne 29.09.2006

Blanka Saksová

Blanka Saksová
jednatel
INECON, s.r.o.

Plnou moc ve shora uvedeném rozsahu přijímám dne: 29.09.2006

Milan Saks

Milan Saks, r.č. 730515/5770

BEŽNÉ číslo osvědčení knihy O - d-5419/2006
Ověřuji, že [redacted]
[redacted]
[redacted]
Jehož totožnost byla prokázána platným
úředním průkazem, oznámí přede mnou pod-
pis na této listině za vlastat.
V Hradci Králové dne 29. 09. 2006
Ing. K. KUČEROVÁ
notářka úřední

Notář JUDr. Jiří Sákra - ověřovací doložka – VIDIMACE

Tento opis 1 listu o 1 straně doslova souhlasí s předloženým prvopisem listiny s počtem 1 listu o 1 straně. V předložené listině nejsou změny, doplnky, vsuvky nebo škrtky, které by mohly zeslabit její věrohodnost. Na opisu listiny nejsou provedeny opravy neshod s předloženou listinou.-----

V Hradci Králové dne třetího června roku dva tisíce deset (3.6.2010).-----

*Dagmar Prečová, notářská tajemnice
pověřená notářem*

Příloha č. 2: Usnesení o úpadku č.j. KSPL 29 INS 12010/2010-A-35 ze dne 18.7.2011

KSPL 29 INS 12010/2010 – A - 35

U S N E S E N Í

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem JUDr. Ing. Pavlem Šaškem, Ph.D., v insolvenční věci dlužníka: **Z á m e k M o s t o v , s.r.o.**, IČ: 25215345, se sídlem: 350 02 Mostov č.p. 1, zast. Mgr. Ing. Tomášem Vítkem, advokátem se sídlem Na Příkopě 9 -11, 110 00 Praha 1, o insolvenčních návrzích podaných navrhovateli: a) **INECON, s.r.o.**, IČ: 48151246, se sídlem: Okružní 1144, 500 03 Hradec Králové, zast. obecným zmocněncem Milanem Saksou, bytem Smetanovo nábřeží 1186, 500 02 Hradec Králové, b) **Volksbank CZ, a.s.**, IČ: 25083325, se sídlem: Na Pankráci 1724/129, 140 00 Praha 4, zast. Mgr. Alešem Vymazalem, advokátem se sídlem Panská 12/14, 602 00 Brno,

t a k t o :

- I. Insolvenční návrh navrhovatele ad a) se zamítá.
- II. Zjišťuje se úpadek dlužníka.
- III. Insolvenčním správcem se ustanovuje **Mgr. Ing. Hana Müllerová**, Koterovská 26, 326 00 Plzeň.
- IV. Účinky rozhodnutí o úpadku nastávají okamžikem zveřejnění tohoto usnesení v insolvenčním rejstříku.
- V. Věřitelé, kteří dosud nepřihlásili své pohledávky, se vyzývají, aby tak učinili ve lhůtě 30 dnů ode dne zveřejnění tohoto usnesení v insolvenčním rejstříku. Přihlášky včetně příloh se podávají dvojmo u Krajského soudu v Plzni, Veleslavínova 40, 306 17 Plzeň, Česká republika, na předepsaném formuláři, který je zveřejněn Ministerstvem spravedlnosti ČR způsobem umožňujícím dálkový přístup. K přihláškám, které budou podány později, insolvenční soud nepřihlíží a takto uplatněné pohledávky se v insolvenčním řízení neuspokojují. Přihlašují se i pohledávky, které již byly uplatněny u soudu, jakož i pohledávky vykonatelné včetně těch, které jsou vymáhány výkonem rozhodnutí nebo exekucí. Přihlásit lze i pohledávku nesplatnou nebo pohledávku vázanou na podmínku. K přihlášce pohledávky je třeba připojit listiny, kterých se přihláška dovolává.

Znamé zahraniční věřitele, kteří mají své obvyklé místo pobytu, bydliště nebo sídlo v některém z členských států Evropské unie s výjimkou Dánska, vyzovují insolvenční soud neprodleně o zahájení insolvenčního řízení a o vydání rozhodnutí o úpadku. Současně jim insolvenční soud zašle výzvu k podávání přihlášek pohledávek se stanovením lhůt a sankcí za jejich nedodržení, jakož i subjekt, u kterého se přihlašují (čl. 40 Nařízení Rady (ES)

č. 1346/2000, o úpadkovém řízení, a § 430 zákona č. 182/2006 Sb. o úpadku a způsobech jeho řešení v platném znění (dále jen IZ)).

- VI. Osoby, které mají závazky vůči dlužníkovi, se vyzývají, aby napříště plnění neposkytovaly dlužníkovi, ale insolvenčnímu správci.
- VII. Věřitelé se vyzývají, aby insolvenčnímu správci neprodleně sdělili, jaká zajišťovací práva uplatní na dlužnických věcech, právech, pohledávkách, nebo jiných majetkových hodnotách. Pokud tak neučiní, má se za to, že právo na uspokojení přihlašované pohledávky ze zajištění v insolvenčním řízení uplatněno nebylo.
- VIII. Soud nařizuje přezkumné jednání k přezkoumání přihlášených pohledávek na den 19.09.2011 od 09:00 hod. do jednací síně č. dv. 46/přízemí v budově Krajského soudu v Plzni, Veleslavinova 40, Plzeň.
- IX. Svolává se schůze věřitelů, která se bude konat bezprostředně po skončení přezkumného jednání na stejném místě. Předmětem jednání schůze věřitelů
- rozhodnutí o hlasovacích právech věřitelů, jejichž pohledávka byla na přezkumném jednání popřena, popř. pohledávka je vázána na podmínku nebo nebyla zjištěna,
  - zpráva insolvenčního správce o jeho dosavadní činnosti,
  - rozhodnutí věřitelů o event. odvolání dosavadního insolvenčního správce z funkce a ustanovení nového insolvenčního správce,
  - rozhodnutí o způsobu řešení úpadku, nebylo-li o něm v mezidobí rozhodnuto,
  - volba věřitelského orgánu.
- X. Rozhodnutí insolvenčního soudu budou zveřejňována v insolvenčním rejstříku a na úřední desce insolvenčního soudu.
- XI. Dlužník je povinen zaplatit navrhovateli ad b) náhradu nákladů řízení ve výši 11.880,- Kč, k rukám zástupce navrhovatele ad b), do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.
- XII. Dlužník a navrhovatel ad a) nemají vůči sobě právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Soud obdržel insolvenční návrh navrhovatele ad a), který obsahuje veškeré náležitosti předepsané v ustanovení § 103 zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení – insolvenčního zákona (dále jen IZ).

K podanému insolvenčnímu návrhu se připojil navrhovatel ad b).

Oba navrhovatelé navrhli rozhodnout o úpadku dlužníka. Navrhovatelé zároveň uvedli další věřitele dlužníka.

Soud dle ust. § 103 odst. 4 IZ doručil insolvenční návrh dlužníkovi spolu s usnesením – výzvami ohledně stanoviska dlužníka k insolvenčnímu návrhu a na předložení seznamu majetku, závazků a dalších listin dle ust. § 104 odst. 1) IZ s odkazem na ust. § 128 odst. 3 IZ. Usnesení spolu s insolvenčním návrhem bylo dlužníkovi doručeno 21.2.2011.

Dlužník se vyjádřil k podaným insolvenčním návrhům ve svém podání ze dne 25.2.2011 tak, že pohledávku navrhovatele ad a) neuznává ani co do důvodu či do výše; pohledávku navrhovatele ad b) tuto uznává co do důvodu, nikoli však co do výše. Dále dlužník uvedl, že si není vědom žádných skutečností, které by dokládaly úpadek nebo hrozící úpadek, a proto nemůže soudu předložit žádné z listin, které soud požaduje ve výroku IV. odst. d) usnesení ze dne 18.2.2011, č.j. KSPL 29 INS 12010/2010 – A -15.

Soud proto nařídil jednání na den 11.7.2011 k prokázání těchto sporných skutečností.

Navrhovatel ad a) uvedl v návrhu, že má vůči dlužníkovi pohledávku, jež mu byla postoupena od Ing. Václava Zímy, znalce, kterého si objednal ke zpracování posudku dlužník. Navrhovatel ad a) své tvrzení doložil smlouvou o postoupení pohledávky. Z obsahu této bylo zjištěno, že postupitel Ing. Václav Zima postoupil dne 31.8.2010 navrhovateli ad a) pohledávku v celkové výši 39.486,- Kč z titulu neuhrazené faktury č. 291123 za služby spojené se zpracováním znaleckého posudku. Navrhovatel ad a) neosvědčil podle názoru soudu, že má vůči dlužníkovi pohledávku, neboť v řízení nebylo prokázáno, že dlužník byl objednatelem předmětného znaleckého posudku, nebyla doložena předmětná faktura, nebylo osvědčeno, že by dlužník znalecký posudek včetně faktury převzal a že s jejím obsahem souhlasil. Dále nebylo ze strany navrhovatele ad a) osvědčeno, že došlo k účinnému postoupení předmětné pohledávky z postupitele na postupníka tak, jak je má na mysli ust. § 526 odst. 1 či 2 obč. zák. o oznámení, resp. prokázání těchto skutečností dlužníkovi. Ve smyslu výše uvedeného tak lze uzavřít, že navrhovatel ad a) neosvědčil svoji aktivní legitimaci ve sporu. Pro úplnost soud uvádí, že o těchto následcích nemohl být poučen, neboť se k nařízenému jednání nedostavil. Soud proto insolvenční návrh navrhovatele ad a) výrokiem I. zamítl.

V případě navrhovatele ad b) dlužník učinil prohlášení, že uznává pohledávky tohoto věřitele z titulu úvěru, jde o pohledávky starší 3 měsíců. Dlužník sice uvedl, že tyto pohledávky nejsou ve výši uváděné tímto navrhovatelem, nicméně současně uvedl, že přesnou výši v dané chvíli nedokáže vyčíslit. Ve světle uvedeného tak soud vzal za nesporné, že dlužník má vůči tomuto navrhovateli závazky starší 3 měsíců.

z titulu daní a vůči Okresní správě sociálního zabezpečení v Chebu z titulu neuhrazeného pojistného, pohledávky těchto věřitelů jsou starší 3 měsíců.

Další výroky související s rozhodnutím o úpadku pak vyplývají z ust. § 136 odst. 2 IZ.

Pokud jde o výroky o náhradě nákladů řízení (XI. a XII.), tyto se opírají o § 142 odst. 1 o.s.ř. za použití § 7 odst. 1 IZ, podle něhož účastníku, který měl ve věci plný úspěch, přizná soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl.

Protože navrhovatel ad b) byl v souvislosti s podaným insolvenčním návrhem na zjištění úpadku dlužníka ve věci úspěšný, a šlo o meritoriální rozhodnutí ve věci, soud uložil dlužníku zaplatit náhradu nákladů řízení tomuto navrhovateli, neboť dlužník má i za daného stavu dispoziční oprávnění ke svému majetku. Výše náhrady nákladů řízení se sestává z odměny advokáta dle § 8 vyhl. 484/2000 Sb. ve výši 9.000,-- Kč, náhrady za tři úkony právní služby dle vyhl. 177/1996 Sb. ve výši 900,-- Kč (příprava a převzetí věci, podání ve věci samé a 1x účast při soudním jednání), vše zvýšené o 20 % DPH (tj. z částky 9.900,-- Kč ve výši 1.980,-- Kč); celkem náhrada nákladů řízení činí 11.880,-- Kč. Ve zbytku se zástupce navrhovatele ad b) práva na náhradu nákladů řízení výslovně vzdal.

Protože dlužník byl v souvislosti s podaným insolvenčním návrhem navrhovatele ad a) úspěšný, přísluší mu náhrada nákladů řízení vůči němu, avšak vzhledem k tomu, že se tohoto práva dlužník výslovně vzdal, rozhodl soud tak, že dlužník a navrhovatel ad a) nemají vůči sobě právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti výroku II., IV. – XI. tohoto usnesení může podat odvolání pouze dlužník. V odvolání však lze namítat pouze to, že rozhodnutí o úpadku nemělo být vydáno proto, že úpadek není osvědčen, nebo že tomu brání překážka stanovená v tomto zákoně. Dlužníkovi běží odvolací lhůta ode dne, kdy mu bylo

usnesení doručeno zvláštním způsobem (ust. § 74 odst. 2 a § 75 IZ). Ke skutečnostem, které nastaly nebo vznikly po vydání rozhodnutí soudu prvního stupně, se v odvolacím řízení nepřihlíží (ust. § 141 odst. 1 IZ).

Proti **výroku I.** tohoto usnesení může podat odvolání pouze navrhovatel ad a).

Proti **výroku XII.** tohoto usnesení může podat odvolání pouze navrhovatel ad a) a dlužník.

Proti **výroku III.** tohoto usnesení lze podat odvolání. V odvolání lze však namítnout pouze to, že ustanovený insolvenční správce nespĺňuje podmínky pro ustanovení, nebo že není nepodjatý. Insolvenčnímu správci a dlužníkovi, případně státnímu zastupitelství, které vstoupilo do řízení, běží odvolací lhůta ode dne, kdy jim bylo usnesení doručeno zvláštním způsobem (ust. § 74 odst. 2 a § 75 IZ).

Toto usnesení se považuje za doručené okamžikem zveřejnění v insolvenčním rejstříku.

Odvolání se podává do 15 dnů ode dne zveřejnění, u uvedených subjektů od doručení zvláštním způsobem, k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím Krajského soudu v Plzni, Veleslavínova 40.

Účast insolvenčního správce a dlužníka při přezkumném jednání a schůzi věřitelů je **nezbytná**.

Dlužník je nadále povinen zdržet se nakládání s majetkovou podstatou a s majetkem, který do ní může náležet, pokud by mělo jít o podstatné změny ve skladbě, využití nebo určení tohoto majetku anebo o jeho nikoli zanedbatelné zmenšení (ust. § 111 odst. 1 IZ).

Krajský soud v Plzni
dne 18.07.2011

JUDr. Ing. Pavel Šašek, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost:
Karolina Labancová

U S N E S E N Í

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem JUDr. Ing. Pavlem Šaškem, Ph.D., v insolvenční věci dlužníka: **Z á m e k M o s t o v , s.r.o.**, IČ: 25215345, se sídlem: 350 02 Mostov č.p. 1, zast. Mgr. Ing. Tomášem Vítkem, advokátem se sídlem: Na Příkopě 9 -11, 110 00 Praha 1, o insolvenčním návrhu navrhovatele: **Volksbank CZ, a.s.**, IČ: 25083325, se sídlem: Na Pankráci 1724/129, 140 00 Praha 4, zast. Mgr. Alešem Vymazalem, advokátem se sídlem: Panská 12/14 602 00 Brno

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením č.j. KSPL 29 INS 12010/2010-A-35 ze dne 18.07.2011 byl výrokem II. zjištěn úpadek dlužníka. Tento výrok nabyl právní moci dne 9.8.2011.

Insolvenční soud nestanovil způsob, jakým bude řešen úpadek dlužníka. Tento postup byl insolvenčním soudem zvolen z toho důvodu, že v době rozhodování o způsobu řešení úpadku jmenovaného dlužníka připadaly v úvahu dva možné způsoby jeho řešení, a to konkrétně prohlášení konkursu na majetek dlužníka (tento způsob řešení úpadku je přípustný u všech dlužníků) nebo řešení úpadku dlužníka reorganizací. S ohledem na skutečnost, že dlužník zjevně nesplňuje podmínky pro povolení reorganizace se smyslu ust. § 316 odst. 4 zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona) v platném znění (dále jen „IZ“), tak jediným možným postupem pro případné povolení reorganizace by byl postup podle § 316 odst. 5 IZ, jelikož oddlužení jako způsob řešení dlužníkovy úpadku coby podnikatele je nepřipustný.

Pro povolení řešení dlužníkovy úpadku reorganizací ve smyslu ust. § 316 a násl. IZ by dlužník musel nejpozději do 15 dnů od rozhodnutí insolvenčního soudu o jeho úpadku předložit návrh na povolení reorganizace a reorganizační plán schválený alespoň polovinou všech zajištěných věřitelů a alespoň polovinou všech nezajištěných věřitelů, vždy počítanou podle výše jejich pohledávek.

Další možností je pak pro tento případ využití § 318 odst. 1 věty druhé IZ, podle níž lze podat návrh na povolení reorganizace nejpozději do 10 dnů před první schůzí věřitelů, která se má konat po rozhodnutí o úpadku. V posuzovaném případě se tato první schůze věřitelů uskutečnila dne 26.11.2011 (zde schůze věřitelů nerozhodla o způsobu řešení úpadku).

Protože lhůta pro předložení návrhu na povolení reorganizace a schválení reorganizačního plánu dlužníkovi uplynula marně, dlužník nevyužil možnost danou mu ust. § 316 odst. 5 IZ ani § 318 odst. 1 věty první IZ, tudíž jediným možným způsobem řešení dlužníkova úpadku je konkurs. Insolvenční soud proto tímto usnesením vyhlášeným na uvedené schůzi věřitelů rozhodl o prohlášení konkursu na majetek dlužníka.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení může podat odvolání dlužník, insolvenční správce, případně státní zastupitelství, které vstoupilo do řízení. Insolvenčnímu správci a dlužníkovi, případně státnímu zastupitelství, běží odvolací lhůta ode dne, kdy jim bylo usnesení doručeno zvláštním způsobem (ust. § 74 odst. 2 a § 75 IZ).

Toto usnesení se považuje za doručené okamžikem zveřejnění v insolvenčním rejstříku.

Odvolání se podává do 15 dnů ode dne zveřejnění, u uvedených subjektů od doručení zvláštním způsobem, k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím Krajského soudu v Plzni, Veleslavínova 40, Plzeň.

Krajský soud v Plzni
dne 26.09.2011

JUDr. Ing. Pavel Šašek, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost:
Karolina Labancová